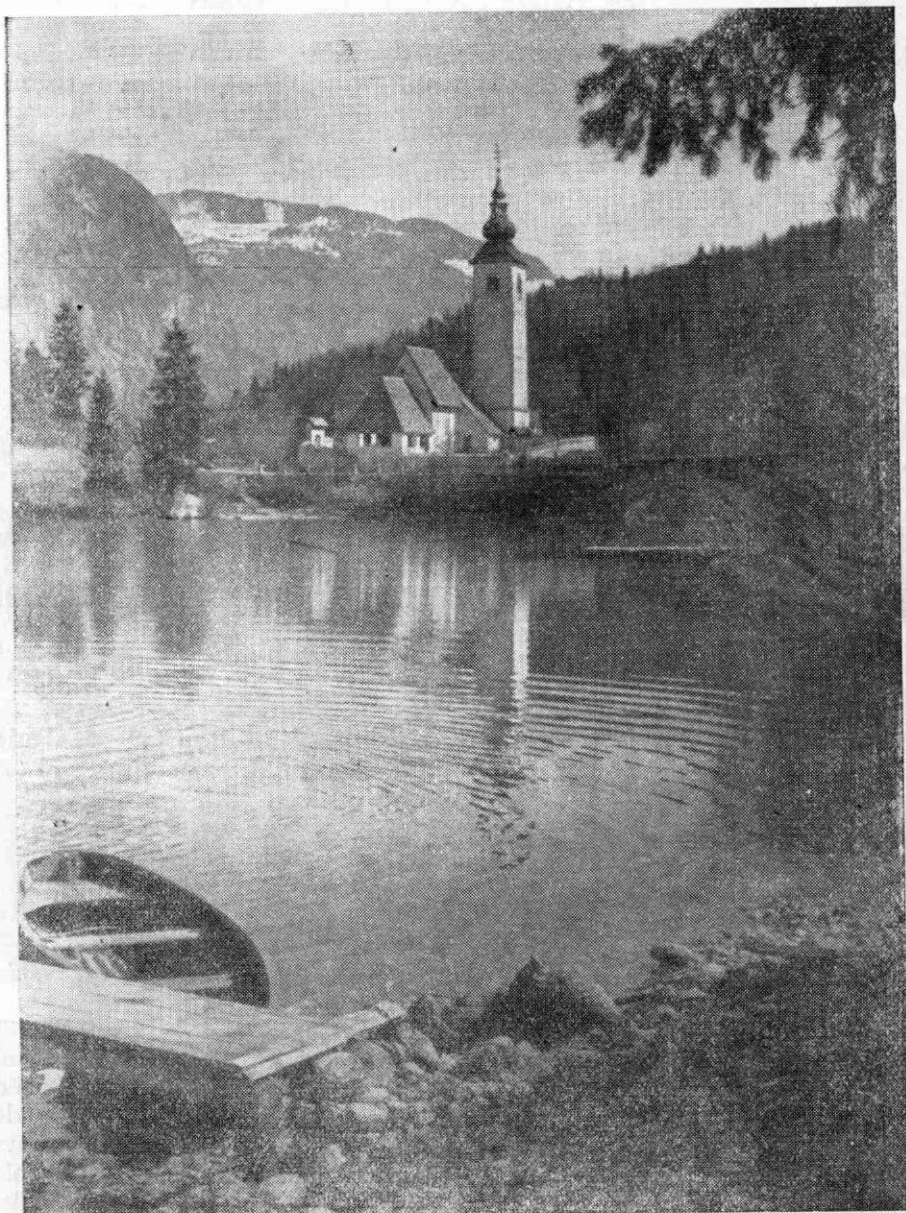

ŽELEZAR

MESEČNIK DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

POMLAD
NAM BO SPET
ODPRLA
PRIJAZNE POTI
K LEHOTAM
NAŠE ZEMLJE

3

MAREC

1952

Kaj boste brali v tej številki:

M. K.: Okoli diskusij o družbenem planu	1
Kaj si prispeval, tovariš, k tekmovanju v delavskem upravljanju	2
Predlog Pravilnika o plačah delavcev in uslužbencev Železarne Jesenice	3
Uroš Župančič: Uspešno delo novatorjev in racionalizatorjev	10
Sušnik Matija: Tvorci naše železarske industrije	11
Ing. Hafner Pavle: Gradnja hidrocentral v svetu in pri nas	13
Tratnik Lojze: Temperaturni instrumenti, kalorični merilni aparati in njihov pomen	14
Kultura in prosveta	
U. P.: Lep uspeh SKUD-a »Tone Čufar«	14
Fizkultura in šport	
I. A.: Sportniki jeseniškega »Gregorčiča« so zborovali	16
Po svetu — Zakleti tunel (pravljica, posvečena mestnim očetom Jesenic) — Film - kino — Objave	

Še je čas!

Razpis nagradnega natečaja za osnutek naslovne strani

„ŽELEZARJA“

Uredništvo „Železarja“ razpisuje nagradni natečaj za osnutek naslovne strani (ovitka) „Železarja“.

1. nagrada: 2000.— din
2. nagrada: 1000.— din
3. nagrada: 500.— din

Pogoji natečaja so naslednji:

1. Natečaja se lahko udeleži vsak državljan FLRJ.
2. Rok natečaja je do 1. aprila 1952.
3. Osnutek mora biti izdelan v črno-beli tehniki in primeren naslovu mesečnika.
4. Avtor nagrajenega osnutka je dolžan izdelati osnutek za predložitev tiskarni.
5. Osnutek je treba predložiti do roka pod šifro in v šifrirani zaprti kuverti priložiti ime in naslov.

Ocenjevalno komisijo sestavljajo člani uredniškega odbora, Cencr Drago in Dallavalle Peter.

Osnutke pošljite na naslov: Uredništvo „Železarja“, Sindikalni dom, soba št. 4. Tel. int. 186, kjer dobite tudi vse potrebne informacije.

M. K.

Okoli diskusij o družbenem planu

V minulih tednih se je vršila po vseh obratih v Železarni razprava o Družbenem planu, ki je zajela slehernega delavca in nameščenca. Navedena razprava je po eni strani, dokazala visoko stopnjo socialistične zavesti delovnega kolektiva, po drugi strani pa nekatere slabosti in napačne teorije v zvezi z graditvijo socialistične demokracije.

Razpravljati o družbenem planu pomeni razpravljati o tistih neposrednih nalogah, ki jih ima naš delovni kolektiv, ko se v sklopu ostalih delovnih kolektivov bori za zgraditve socializma v Jugoslaviji, uo socialistične graditve. Razprava je torej morala prinesiti jasnost in vzbuditi v slehernem poedinem članu zavest o obveznostih, katere ima delovni kolektiv kot celota, in vsak obrat, še posebej, pred jugoslovansko skupnostjo, ki se je spoprijela z latentno kontrarevolucionarno nevarnostjo birokratizma za izgraditev socialističnih družbenih odnosov in zaostanostjo za dvig proizvodnih sil.

Dano nam je, da po zaslugi KPJ, uspešno izvedene ljudske revolucije in visoke socialistične zavesti delovnih ljudi, ki so doprinali nečloveške napore v dobi obnove, v prvih letih petletke in še prav posebej po zloglasnem izdajstvu kominformskega bloka, uresničujemo prvič v zgodovini osnovno postavko znanstvenega socializma — to je upravljanje gospodarstva po delovnih kolektivih.

Prvič v zgodovini delavski razred sam odloča o višini svoje proizvodnje in o delitvi ustvarjenega viška dela. To dejstvo samo nam potrjuje, da je jugoslovanski proletarijat visoko dvignil zastavo marksizma - leninizma, katero je sovjetska birokratska kasta poteptala v blato revizionizma.

Vsled navedenih zgodovinskih dejstev je delavstvo Železarne razumelo, da je ta razprava mnogo več kot navaden proizvodni sestanek in, da razprava ne sme izhajati samo iz stališča potreb Železarne in Jesenic, temveč, da moramo svoje pravice zahtevati le tedaj, če smo izpolnili dolžnosti do socialistične družbe, do delavskega razreda Jugoslavije, do socialistične graditve pri nas in s tem do svetovnega proletariata.

Razumljivo je, da so se morale med razpravo razkriti kot sovražne vse lokal - patriotske in šovinistične tendence, pa če tudi so bile zavite v gesla svobode in demokracije.

Kot sovražne in nesocialistične so se razkrile tendence, ki so izbijale na zasedanju Delavskega sveta in so jih zagovarjali poedini strokovnjaki, češ, da je stopnja akumulacije v razmerju z ostalimi železarnami v Jugoslaviji previsoka. Nekateri tovariši iz tehničnega vodstva so dokazali, da so stopnje akumulacije sestavljene tako, da se namenoma otežkoča gospodarsko poslovanje železarne in forsira Zenica.

Svojo teorijo so utemeljevali in dokazovali z aritmetiko. Toda njihova matematika ni upoštevala osnovne družbene enačbe, ki pa edina razkriva vso resnico: da mora le bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov biti temelj zgraditve socializma v Jugoslaviji, kar nam more zagotoviti le močna socialistična Jugoslavija. Akumulacijo, potrebno za družbene fonde, za krepitev obrambne sposobnosti in očitovanja neodvisnosti, nam moreta zagotoviti ob socialističnih ekonomskih ukrepih le ustvarjalec in potrošnik, t. j. delovni človek Jugoslavije. Ti ljudje so pozabili, da tovarna ni last našega delovnega kolektiva temveč, da jo naš delovni kolektiv le upravlja v imenu delavskega razreda Jugoslavije. Ti ljudje, ki so sicer marsikoga zmedli s svojimi primerjavami in tezami rentabilnosti, so hoteli, da bi mi izkoriščali zaostalost Bosne in neizkušenost zenških delavcev.

Budnost in visoka socialistična zavest delovnega kolektiva je razjasnila zmedo v tem pogledu, ter obsodila slične teze kot šovinistične in nemarksiistične.

Na sestanku DIT-a so se našli tako imenovani ekonomisti, ki so baje v interesu očitovanja zavesti delavcev hoteli prav njim prikrivati ustvarjeno vrednost na uro in njeno delitev. Znano je, da povprečno ustvari naš delavec na uro 293 din vrednosti, od tega dobi on sam 45 din v obliki mezde in da gre ostanek 248 din v akumulacijo. Bali so se, da bo delavec smatral, če bo vedel za te številke, da je izkoriščen. Niso verjeli, da se je v naši družbeni stvarnosti mnogokaj spremenilo. Niso verjeli, kljub svojemu temeljnemu priznavanju vodilne vloge delavskega razreda, da ta lahko sam upravlja gospodarstvo.

Pred nedavnim se je kritiziralo nekega delavca v Železarni, ki je spraševal: »Zakaj nimamo pravice štrajkov?« Ostali delavci so smatrali njegovo vprašanje kot izraz njegovega starega socialdemokratskega gledanja in so njegovo vprašanje, kakor tudi njega samega obsojali. Kako naj torej vrednotimo mišljenje socialističnega ekonomista, ki se v praksi razhaja s teorijo in z osnovnimi gesli naše socialistične stvarnosti in to v času, ko že utrjujemo upravljanje podjetja po kolektivu samem. Ta primer lahko ocenimo kot nezaupanje v delavske množice na katerih je ležalo breme naše ljudske revolucije, množice, ki se zavedajo svoje današnje vloge gospodarjenja.

Nerazumljivo je, kako si nekateri ljudje predstavljajo vodenje gospodarstva brez osnovnih pokazateljev. Zakrivanje onega, na bazi katerega bo sleherni delavec krepil svojo socialistično zavest, je za nekatere nevarnost za delavski razred.

Stališče, ki ga je zavzela večina delavstva je razgalilo neupravičen strah kot neutemeljen in sovra-

žen, saj so se v razpravi odkrile milijonske rezerve, ki so obstojale v tovarni.

Na splošno se je pokazalo, da so delavci zrelejši, da imajo višjo socialistično zavest in, da bolj intenzivno žive z našo stvarnostjo, kakor nameščenci. Dočim se nameščenci (razen onih v proizvodnji in nekaterih izjem) niso spuščali v razmotrivanje obveznosti in pravic, ki jih nalaga družbeni plan, iskanja boljših pogojev dela in odkrivanja rezerv, je razprava med delavci prinesla že celo vrsto sugestij in konkretnih predlogov za povečanje produktivnosti dela in za boljši izplen.

Na splošno se je pokazalo, da delovni kolektiv razume pogoje pod katerimi gradimo socializem, da razume vse notranje in zunanje pogoje, ki nam narekujejo, da se v imenu interesov skupnosti in socializma odpovemo za določen čas neposrednemu poviševanju življenjskega standarda. Razumejo, da nam nove investicijske graditve ustvarjajo solidno bazo novega svobodnega življenja, da sta naša svoboda in mir odvisna od naše obrambne sposobnosti in, da je naš življenjski standard odvisen od našega dela.

Razprava o družbenem planu je pokazala, da imamo med člani delovnega kolektiva tudi nekatere kolebljivce in nezainteresirance, skratka ljudi, ki so se zmedli v času, ki zahteva idejne jasnosti in revolucionarnosti, da imamo ljudi, ki tolmačijo naše ukrepe za razvijanje socialistične demokracije kot našo slabost in povratek na staro, ki tolmačijo svobodo kot anarhistično neodgovornost posameznika do skupnosti.

Neki tovariš je n. pr. dejal po razpravi o Družbenem planu med nameščenci: »... to nam govore samo zato, da bi preprečili strah pred brezposelnostjo.« Sama izjava ne zahteva nobenih komentarjev, toda dokazuje, da se pod krinko demokracije skrivajo vse mogoče preživele anarhistično-kapitalistične teorije, a po drugi strani, da imamo ljudi, ki takšnim teorijam nasedajo.

Razprava sama je razkrila, da imamo zdrav, visoko zaveden delavski razred, ki bo sposoben samostojno gospodariti in graditi socializem in se spoprijeti za končni obračun z ostanki religioznosti in idealistično-individualistične vzgoje preteklosti, ki ovira graditev socialističnih družbenih odnosov.

Kaj si že prispeval, tovariš, k tekmovanju v delavskem upravljanju?

Okrožnica direktorja:

Železarna Jesenice - Glavni direktor

Kolektiv Železarne Jesenice je sprejel šestmesečno tekmovanje v delavskem upravljanju, ki ga je razpisal Republiški svet Zveze sindikatov.

Glavne točke tega tekmovanja so:

1. Izpolnjevanje družbenega plana.
2. Čuvanje in pravilno izvajanje gospodarske in delavske zakonodaje.
3. Odkrivanje notranjih rezerv.
4. Izpolnjevanje družbenih nalog Delavskega sveta in sindikalne organizacije.

O tekmovalnem programu, zajemanju podatkov in dostavljanju poročil bo tekmovalna komisija sestavila poseben načrt in ga razposlala vsem prizadetim.

Pozivam vse obrate in oddelke, da v tem tekmovalnem aktivno sodelujejo. Vsi člani našega kolektiva naj vložijo vse sile, da bomo dosegli čim boljše upravljanje po delavskem svetu, da bomo častno izpolnili sprejete obveze in se po doseženih uspehih uvrstili med najboljše kolektive v Sloveniji in državi.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Jesenice, dne 14. februarja 1952.

Direktor:

Ropret Viktor I. r.

*

Na razpis Republiškega sveta Zveze sindikatov je tudi naš kolektiv, kot največji v Sloveniji, sprejel tekmovanje v upravljanju podjetja.

V tekmovalnem programu so zajete vse panoge gospodarske in kulturne dejavnosti. Vsakemu posamezniku so dane široke možnosti, da po svojih močeh prispeva k boljšemu upravljanju našega kolektiva. S čim se lahko vsakdo vključi v tekmovanje in prispeva k izboljšanju gospodarjenja in dvigu družbenega standarda? Vsak posameznik lahko k tekmovanju doprinese velik delež s štednjo surovin in potrošnega materiala, s pravilnim ravnanjem s stroji in orodjem in z delovno disciplino, ki se kaže v polni izrabi delovnega časa.

Da bodo naši uspehi čim boljši, pozivamo k tekmovanju vse člane kolektiva, ki naj s svojimi predlogi za boljši način dela izrabljajo vse notranje rezerve in dvigajo produkcijo. Referat za racionalizacijo in novatorstvo naj bo zasut s predlogi! Prav posebno pa moramo gledati na kvaliteto naših izdelkov, ker le s kvaliteto bomo mogli ustvarjati naš družbeni plan.

Upravljanje kolektiva ni lahka stvar. Toda jeseniški kovinar in železar ga bo doumel in zastavil zanj vse sile, kar je že dokazal pri sprejemanju družbenega plana po obratih. Kot proizvajalci in neposredni upravljalci svoje imovine se moramo detaljno seznanjati z vsemi političnimi in gospodarskimi problemi. Razvijati in krepiti moramo fizikalno dejavnost in kulturno-umetniško delo.

Tekmovanje je bilo sprejeto na letni skupščini Tovarniškega odbora Sindikata. Uspehe moramo doseči, če se bo vsak član kolektiva zavedal odgovornosti, ki jih nalaga upravljanje po delovnem kolektivu. Do izraza naj pride sposobnost vsakega posameznika in vsestransko sodelovanje in pomoč med sindikalno organizacijo in delavskim svetom.

PREDLOG

Pravilnika o plačah delavcev in uslužbencev ŽELEZARNE JESENICE

Pri sestavi začasnega pravilnika je komisija vodilo načelo, da pravilno vskladi ves plačilni sistem delavcev in uslužbencev tako, da bi bil odnos med posameznimi delovnimi mesti pravilno odstopnjevan po vseh vidikih nagrajevanja, po socialističnih načelih.

Ta osnutek začasnega pravilnika nima značaja neke pogodbe. Ima le namen, da na osnovi tega poda kolektiv svoja mišljenja, pripombe in predloge za dopolnitev, kateri bodo služili končni sestavi začasnega pravilnika o zasluških delavcev in uslužbencev podjetja.

Pri sestavi osnutka se je upoštevalo poleg najnovejših navodil tudi osnove, katere so bile že predčasno pripravljene. To je bila na novo postavljena sistematizacija delovnih mest delavcev in uslužbencev, ki je zajela vse bistvene spremembe v podjetju. Nadalje, ocenitev posebnih pogojev dela na posameznih delovnih mestih.

Kakor je razvidno iz samega osnutka začasnega pravilnika je skupni zaslužek posameznika porazdeljen sledeče:

za delavce:

- a) na osnovno minimalno plačo po predpisih z Uredbe Sl. l. FLRJ št. 11 od 7. marca 1952,
- b) na kvalifikacijski dodatek za strokovno usposobljenost,
- c) na dodatek za posebne pogoje dela,
- d) na pribitek za delo po ceniku norme ali akorda, odnosno pridnostnega dodatka za delo v režiji.

Ta porazdelitev zasluška kot zgoraj navedeno ima svoje osnove v tem, da se doseže pravilno odstopnjevanje med posameznimi delovnimi mesti kakor tudi obrati. Med tem ko je osnovna minimalna plača po uredbi Sl. lista FLRJ št. 11 od 7. 3. 1952 razdeljena samo na 4 osnovne grupe, je v našem slučaju deljena na 9 grup, kar temelji na prevedbi delavcev v posamezne nazive in poudarja že v osnovi različne stopnje strokovnosti. Razumljivo pa je, da bo sleherni nagrajevan po delovnem mestu, na katerem je zaposlen.

Pri določitvi 9 grup pa je upoštevana minimalna osnovna plača štirih osnovnih minimalnih grup po uredbi in se je na naš način odstopnjevanja izvršilo na račun povečanja minimalnih postavk.

Z ozirom na to, ker delovni pogoji v posameznih obratih niso enaki, kar pa se mora odražati v nagra-

jevanju, se je to razlikovanje izvedlo z dodatkom za posebne pogoje dela kot n. pr. delavec iste strokovnosti v obratu lahkih delovnih pogojev bo prejemal v celoti manjši zaslužek, kot delavec pod težjimi pogoji dela. Medtem pa bosta oba prejela enako minimalno osnovno plačo, kvalifikacijski dodatek in eventl. tudi isti pribitek za delo po ceniku norme ozir. akorda.

Pribitek na delo po ceniku norme oz. akorda ostane za leto 1952, če se pogoji dela oziroma kapaciteta ne spremenijo, isti kot so bili v letu 1951 ustvarjeni. Sprememba, ki pa za izračun nastane v faktorju je pa le posledica povišanja minimalnega osnovnega zasluška.

Za uslužbence:

- a) Iz osnovne minimalne plače po predpisih iz Uredbe Sl. list FLRJ št. 11 od 7. 3. 1952,
- b) kvalifikacijskega dodatka za strokovno sposobnost in staž (po delovnem mestu),
- c) premije za ustvarjeni narodni dohodek po družbenem planu za leto 1952.

Na premijah so z razliko dosedanjega premiranja udeleženi vsi uslužbenci kolektiva in to na osnovi ustvarjenega narodnega dohodka družbenega plana za l. 1952, bodisi lastne predpisane akumulacije posameznega obrata ali za celote podjetja.

Plačilni fond predviden po družbenem planu je na osnovi predvidenih postavk osnutka začasnega pravilnika popolnoma izčrpan in zavisi njegovo 100 odstotno izplačilo od ustvarjenega narodnega dohodka.

Kakor že poudarjeno je ta začasni pravilnik samo osnutek ozir. koncept za široko diskusijo v kolektivu Železarne in vsi predlogi za dopolnitev ali menjavo posameznih postavk je pošiljati v obratih ali oddelkih komisijam, ki so sestavljene iz predstavnikov partijske organizacije, sindikalne organizacije in obratovodstva.

Ker je postavljanje začasnega pravilnika stvar celotnega kolektiva in je pri tem zainteresiran vsak posameznik, saj prvič v zgodovini delavski razred sam postavlja na osnovi družbenega plana svoje življenjske pogoje, smatramo, da bo diskusija na osnovi tega osnutka široko zajela ves naš kolektiv. Potrebno je, da sleherni sodeluje na predlogih tako, da bo končni pravilnik res odraz široke demokracije v socialističnem gospodarstvu.

Jesenice, 21. 3. 1952.

Začasni pravilnik

o plačah delavcev in uslužbencev za leto 1952

Splošne določbe

a) Veljavnost začasnega Pravilnika.

Čl. 1.

Plače delavcev in uslužbencev Železarne se odrejajo s tem začasnim Pravilnikom skladno z Uredbo o plačah delavcev in uslužbencev v gospodarstvu in čl. 2 Uredbe za delitev sklada za plače delavcev in uslužbencev v gospodarskih podjetjih, Sl. list št. 11 FLRJ od 7. 3. 1952.

Začasni Pravilnik je veljaven od 1. aprila 1952 do preklica, katerega lahko izreče Delavski Svet Železarne Jesenice.

b) Delovni čas delavcev in uslužbencev.

Čl. 2.

Delovni čas je določen v smislu Delovnega reda reda z 8 urami dnevno, odnosno 48 urami na teden. V načelu velja 8 urni delovni čas, le v izjemnih slučajih radi specifičnosti obrata pa lahko Upravni odbor odloči spremembo delovnega časa. Vendar se ta sprememba izvrši tako, da ne znaša delovni čas več kot 8 ur dnevno v povprečju.

Navedeni delovni čas se samo lahko skrajša ali podaljša vsled višje sile ali težjih defektov, za kar na odloči Delavski svet ali Upravni odbor predhodno dobo trajanja.

V kolikor se pa z Uredbami določi za gotova dela krajši delovni čas od zgoraj navedenega normalnega se bo isti ravnal po predpisih.

Čl. 3.

V obratih s kontinuiranim obratovanjem, t. j. plavžih, martinarnah, pečnih napravah, generatorjih, elektrocentralah, parnih napravah za pogon, kisik napravah in prometu se vrši delo tudi na dan tedenskega počitka in praznikih.

V onih obratih, kjer se pa formirajo takozvane četrte posade, se s tem omogoča vsakemu delavcu dan tedenskega počitka tako, da dan počitka vsak tretji teden pade na nedeljo.

Čl. 4.

Kot kontinuirani obrati veljajo plavži, martinarne, pečne naprave, generatorji, elektro centrale, parne naprave za pogon, kisik naprave in delno promet. Poleg navedenih se gotova dela vzdrževanja opravljajo tudi na dan tedenskega počitka, kar se odreja od časa do časa.

c) Sistemizacija delovnih mest delavcev in uslužbencev.

Čl. 5.

Delavce in uslužbence razvršča po priloženi sistemizaciji delovnih mest začasnega Pravilnika glavni direktor, ali od njega pooblaščen organ. Na vodilna mesta razvršča uslužbence Upravni odbor Že-

lezarne do šefov posameznih oddelkov na predlog glavnega direktorja.

Glavni direktor in Upravni odbor določita obenem z razvrstitvijo na delovno mesto tudi pripadajočo plačo v smislu določb vsebovanih v tem začasnem Pravilniku.

Čl. 6.

Proti razvrstitvi na delovno mesto in določitvi plače imajo delavci in uslužbenci pravico pritožbe v roku 8 dni po prejemu odločbe in to na Upravni odbor Železarne, v primeru če je razvrstitev izvršil glavni direktor, na višje gospodarsko združenje pa, če je razvrstitev izvršil Upravni odbor Železarne.

Odgovor na vloženo pritožbo je izvršiti v roku 15 dni od dneva vložitve.

Čl. 7.

Razvrstitev delavcev na poedina delovna mesta izvrši obratovodja na osnovi priložene sistemizacije delovnih mest in to razvrstitev objavi takoj na razglasni deski v obratu.

Uslužbencem je razvrstitev dostaviti pismeno. To dostavi Personalni oddelek.

V kolikor se pokaže potreba po odpiranju novih delovnih mest, kakor tudi sprememb sistemizacije, katera je sestavni del tega začasnega Pravilnika lahko na predlog obratovodstva Upravni odbor Železarne odobri nova delovna mesta in višino njihovih plač, oziroma kategorizacijo.

Obratovodje razporejajo delovno silo v okviru te sistemizacije, ki je po začasnem Pravilniku ustanovljena samo z vednostjo vodstva Personalnega oddelka. V kolikor bi kršili ta člen odgovarjajo za to disciplinsko in materialno po predpisih Delovnega reda.

d) Razdelitev osnovnega fonda plač.

Čl. 8.

Plačilni fond Železarne za leto 1952 znaša na osnovi družbenega plana z akumulacijsko stopo ... din 693.000.000.— V kolikor stopa akumulacije Železarne ne bo dosežena v družbenem planu, za toliko se plačilni fond tudi za obračunsko razdobje zniža zgornji fond plač. Iz navedenega fonda plač se izplačuje:

1. Minimalna plača v skladu s predpisi Uredbe o minimalnih plačah č. 15. Uredbe za delitev sklada za plače delavcev in uslužbencev gospodarskih podjetij, Sl. list št. 11 FLRJ od 7. III. 1952.
2. Dodatek za strokovno usposobljenost in staž.
3. Dodatek za delo po cenilniku norme, odnosno akorda.
4. Dodatek za prekoračeno delo.
5. Dodatek za delo pod posebnimi pogoji.
6. Plače za delo na dan tedenskega počitka in praznikov.
7. Plače za letni dopust in izredni plačani dopust, oz. neizkoriščen letni dopust.
8. Plače za kadre in pripravnike.
9. Funkcijski dodatek direktorjem.
10. Premije.
11. Pridnostni dodatek za delo v režiji.

12. Plače za čas izvrševanja državnih poslov v kolikor se isti ne refundirajo.
13. Dodatek za ločeno življenje.
14. Enomesečna plača ob pozivu na služenje kadrovskega roka.
15. Povračilo prevoznih stroškov delavcem in uslužbencem.
16. Bolovanje do 7 dni.
17. Plače materam za čas ko dojijo, oz. hranijo otroke.
18. Stroški za službena potovanja.
19. Dodatki za delovno obleko.
20. Plače ob dopustu.

Čl. 9.

Delavski Svet Železarne ima pravico izločiti iz fonda plač gotovi del za posebne nagrade in to v višini din po predlogu Upravnega odbora:

1. Nagrade za prihranke na stroških in materialu v proizvodnji.
2. Nagrade za stalno in posebno prizadevanje posameznikov na delovnem mestu.
3. Nagrade za organizatorske sposobnosti.
4. Nagrade za udarništvo.
5. Nagrade za iznajditeljsko, novatorsko in racionalizatorsko dejavnost.

Čl. 10.

Iz fonda plač navedenega v čl. 8. začasnega Pravilnika se izločijo vsa sredstva za plačevanje v celoti in to:

1. Hranarina do 7 dni bolovanja.
2. Dodatek za ločeno življenje.
3. Plače za delovno obleko.
4. Plače materam za čas ko dojijo, oz. hranijo otroke.
5. Enomesečna plača pri pozivu na služenje kadrovskega roka.
6. Plače ob odpustu iz službe.
7. Povračilo prevoznih stroškov delavcem in uslužbencem.
8. Stroški za službena potovanja.

Navedeni plačilni fondi se plačujejo centralno v celoti ne glede na doseganje akumulacije Železarne, predpisane v družbenem planu 1952.

Čl. 11.

Iz fonda plač se izplačuje samo to, kar je navedeno v čl. 8, 9 in 10 začasnega Pravilnika. Vse ostalo je pa po odobritvi Delavskega sveta, oz. Upravnega odbora in glavnega direktorja graditi iz ostalih fondov Železarne, kateri se za to predvidevajo.

e) Temeljne plače delavcev in uslužbencev.

Čl. 12.

Na osnovi Uredbe čl. 2 za delitev sklada za plače delavcev in uslužbencev gospodarskih podjetij, Sl. list št. 11 FLRJ od 7. III. 1952 se določajo delavcem in uslužbencem plače po kvalifikaciji in delovnem mestu v sledeči višini:

za delavce:

V I. grupi	din 20.—	na uro
II. grupi	din 21.—	na uro
III. grupi	din 23.—	na uro
IV. grupi	din 24.—	na uro
V. grupi	din 26.—	na uro
VI. grupi	din 27.—	na uro
VII. grupi	din 28.—	na uro
VIII. grupi	din 30.—	na uro
IX. grupi	din 32.—	na uro

Za uslužbence:

V I. grupi (višji strok. usluž.)	A 7000 din mes.
	B 6000 din mes.
II. grupi (srednji strok. usluž.)	5000 din mes.
III. grupi (nižji strok. usluž.)	4200 din mes.
IV. grupi (pomožni strok. usluž.)	3800 din mes.

Navedene minimalne tarifne postavke so zajamčene Železarni kot celoti, niso pa zajamčene delavcu in uslužbencu kot posamezniku, v kolikor iz subjektivnih razlogov niso izpolnjene minimalne predpisane naloge družbenega plana.

Čl. 13.

Fond plač, določen po začasnem Pravilniku in osnovi normativa delovnih mest za leto 1952 se podeli na posamezne obrate oz. oddelke po posebnih razpredelnici.

Navedeni obrati, oz. oddelki so obvezani, da prejemaajo navedene plače lahko samo takrat, kadar je plačilni fond realiziran, t. j. ko je ustvarjen narodni dohodek družbenega plana predpisan za dotični obrat ali oddelok v letu 1952.

V slučaju nedoseganja ali preseganja se plačilni fond sorazmerno zniža ali zviša.

f) Dodatki na minimalne plače.

Čl. 14.

V kolikor Železarna ustvari pogoje iz čl. 13 začasnega Pravilnika, prejemaajo delavci in uslužbenci tudi dodatek na strokovno usposobljenost in staž v sledeči višini:

za delavce:

v I. grupi nekvalif. začasni delavci	4 din na uro
II. grupi nekvalific. stalni delavci	5 din na uro
III. grupi polpriučeni delavci	6 din na uro
IV. grupi priučeni delavci	7 din na uro
V. grupi izučeni delavci	8 din na uro
VI. grupi samostojni delavci	9 din na uro
VII. grupi specialisti	10 din na uro
VIII. grupi višji specialisti	12 din na uro
IX. grupi mojstri	16 din na uro

Uslužbencem se z ozirom na funkcije, ki jih v Železarni opravljajo določa v povprečju naslednji kvalifikacijski dodatek:

1. Uslužbenci direkcije	5.000 din mes. v povprečju
2. šefi grup v podjetju	4.500 din mes. »
3. obratovodje	4.000 din mes. »
4. asistenti	3.000 din mes. »

5. šefi upravnih oddelkov	3.000 din mes.	v povprečju
6. tehnični uslužbenci	2.600 din mes.	»
7. za referente	2.500 din mes.	»
8. uslužbenci obrat. in upr.		
pisarn ter laboranti	2.300 din mes.	»
9. bolničarji, vratarji,		
gasilci	2.000 din mes.	»

Ta dodatek se nadalje odstopnjuje po službenih letih posameznika in to naslednje: da prejema od navedenega dodatka procentualno sledeče iznose:

za 1—3 službena leta	50%	navedenega dodatka
za 3—6 » »	65%	«
za 6—9 » »	80%	«
za 9—12 » »	100%	«
za 12—15 » »	110%	«
za 15—18 » »	115%	«
za 18—21 » »	120%	«
za 21 in več » »	125%	«

g) Dodatek za delo v normi, odnosno v akordu.

Čl. 15.

Za vsako delo v podjetju se postavi cenik norme ali akord v kolikor se more delo realno normirati in, da je pri tem evidentiranje delovnega učinka smiselno. Zato se plača iz plačilnega fonda dodatek na minimalno plačo in to po naslednjem izračunu:

1. da se obračuna delovni učinek po ceniku norme,
2. da se obračuna delovni učinek po akordnih postavkah.

Ad 1.

Načelno se obračunava delovni učinek po ceniku norme tako, da za določeno količino storitve izračunavamo na osnovi cenika norme potrebni delovni čas v delovnih urah, kar imenujemo predvideni ali normirani čas.

Če je normirani čas večji od dejansko porabljenega, je cenik norme presežen ali pa obratno. Za pravilno porazdelitev tega viška delovnega časa se spremeni slednji v faktor, takozvani faktor izpolnitve norme. To se izvrši tako, da normirani čas delimo s porabljenim časom. Tako z izračunanim faktorjem pomnožimo osnovno minimalno plačo in na ta način je dodatek za izpolnitev norme po ceniku norme v končnem izplačilu.

Obračunska formula sedaj glasi:

$$\frac{\text{normirani čas}}{\text{porabljeni čas}} = \text{faktor izpolnitve norme.}$$

Ker imamo cenik norme časovni in količinski, izračunamo normirani čas na osnovi količinskega cenika norme tako, da delimo izvršeno storitev s količinsko normo. Pri časovni normi pa izvršeno storitev pomnožimo s časovno normo. V obeh slučajih tako izračunamo normirani čas.

Ad 2.

Po akordnih postavkah, katere so izražene v dinarjih za enoto proizvoda, enako pomnožimo izvršeno storitev z akordno postavko, kjer dobimo akordni zaslužek. Če tega podelimo z osnovno minimalno plačo, celotne akordne skupine, dobimo tako akordni faktor, s katerim obračunamo kot v pri-

meru cenika norme s tem, da pomnožimo minimalno osnovno plačo z akordnim faktorjem in tako dobimo zaslužek v akordu.

Čl. 16.

Za izračun delovnega učinka po ceniku norme in akordnih postavkah so začasemu Pravilniku priložene posebne tabele z vsemi potrebnimi pojasnili, kar tvori sestavni del začasnega Pravilnika. (Tabele bodo izdane po dokončni reviziji cenika norm in akordnih postavk.)

V slučaju nepopolne posade (manjkajoči delavci radi dopusta, bolezni itd.) v delovni skupini, katera tvori grupo, se pri isti proizvodnji faktor poveča, obračun pa se izvrši tako, da se višek radi manjkajočih delavcev porazdeli samo med tiste, ki so stvarno opravljali delo manjkajočih. Dolžnost vsake skupine, ki dela v normi ali akordu je, da si izbere iz svoje srede tovariša, kateri bo mesečno kontroliral izračun faktorja in zaslužkov, ker se reklamacij brez navedene kontrole ne bo moglo upoštevati.

Čl. 17.

Postavke po ceniku norm in akordne postavke in njihov izračun velja samo za pogoje, pri katerih so bile določene. V slučaju, da se spremenijo pogoji dela ali kapaciteti postrojenja, se spremenijo tudi avtomatično tako norme, oz. akordne postavke.

Čl. 18.

Za vse produktivne obrate se obvezno postavlja cenik norm oz. akordne postavke, med tem ko vsa dela vzdrževalnih in pomožnih obratov spadajo v režijo in se nagrajujejo po čl. 19 začasnega Pravilnika.

Revizija cenika norm in akordnih postavk se ima izvršiti vsakih 6 mesecev in to izvrši oddelek za norme s sodelovanjem obratovodstva in delovnega kolektiva.

h) Dodatek za delo v režiji.

Čl. 19.

Delo v režiji se nagrajuje z minimalno osnovno plačo, katera je ista kot za delo po ceniku norme oz. akordu in to tako, da se plačuje še pridnostni dodatek na minimalno osnovno plačo enkrat mesečno in to v razmerju od 1,05 minimalno do 1,10 maksimalno. Višino pridnostnega dodatka za Železarno odnosno posamezne obrate določa Upravni odbor Železarne, individualno pa ga v obratu določajo na predlog obratovodje na posameznike v soglasnosti kolektiva. Realizacijo porazdelitve pridnostnega dodatka izvrše obratovodstva s sindikalno organizacijo.

V slučaju prekoračenja določenega povprečja se v naslednjem mesečnem obračunu avtomatično slednji zmanjša.

Čl. 20.

Vse vzdrževanje v Železarni se v načelu plačuje v režiji po čl. 19 začasnega Pravilnika, kjer pa je možno postaviti realne norme, oz. akordne postavke se iste lahko določijo tudi v vzdrževanju.

i) Dodatek za delo pod posebnimi pogoji.**Čl. 21.**

Dodatek za otežkočeno delo se plačuje samo na onih delovnih mestih, katere predvideva priloga začasnega Pravilnika delovnih mest za posebne pogoje dela.

Delovna mesta so razvrščena v 4 skupine in to:

Za težko fizično delo	1 a	2.50 din na uro
	1 b	3.— din na uro
	1 c	4.— din na uro
Za vlago in toploto	2 a	2.50 din na uro
	2 b	3.— din na uro
	2 c	4.— din na uro
Za škodljivost po zdravju	3 a	2.50 din na uro
	3 b	3.— din na uro
	3 c	4.— din na uro
Za posebne nevarnosti za življenje	4 a	4.— din na uro

Čl. 22.

Na osnovi navedenih postavk se izračuna dodatek za otežkočeno delo in na osnovi priloženega normativa za posebne pogoje dela, kateri so sestavni del začasnega Pravilnika.

Čl. 23.

Navedeni dodatki v čl. 21 začasnega Pravilnika se izplačujejo iz fonda plač redno na posameznih delovnih mestih, toda pod pogojem, da se vrši delo pod navedenimi pogoji najmanj 75% delovnega časa (če računamo na dan ali pa daljši čas od 1 dneva).

V slučaju, da je pod navedenimi pogoji delo krajše od 75% delovnega časa, se ta dodatek izplača samo za čas kateri je bil pod temi pogoji opravljen.

Čl. 24.

Dodatek za otežkočeno delo ne vpliva na kvalifikacijski dodatek, osebne sposobnosti in se zanj ne plačuje pribitek za prekoračeno delo, delo na dan nedeljskega počitka in praznikov.

Čl. 25.

Dodatki za izredno otežkočena dela, katere priloga delovnih mest za posebne pogoje dela začasnega Pravilnika ne vsebuje, glavni direktor oziroma Upravni odbor določi od slučaja do slučaja po predhodnem predlogu.

j) Funkcijski dodatek.**Čl. 26.**

Funkcijski dodatek v načelu prejema direktorji in sekretar podjetja in znaša v celoti 250.000 din letno iz plačilnega fonda.

Višino tega dodatka predlaga Upravni odbor, t. j. za glavnega direktorja, za vse ostale predlaga višino glavni direktor.

k) Prekoračenje dodatkov.**Čl. 27.**

Za posebne uspešno in vestno sodelovanje pri izvrševanju dnevnih nalog na delovnem mestu lahko Upravni odbor Železarnе oz. glavni direktor, poleg dodatkov predvidenih v čl. 14—26 začasnega Pravilnika poviša slednje tako delavcem kot uslužbencem.

To povišanje dodatkov pa ne sme presegati 80% osnovne minimalne plače posameznika.

l) Nagrade.**Čl. 28.**

Upravni odbor oz. Delavski svet Železarnе izloči iz fonda razpoložljivih sredstev enkratne nagrade in to:

a) za prihranke na stroških.

b) za iznajditeljsko, racionalizatorsko in novatorsko dejavnost.

Izplačila se vršijo po predhodnem predlogu od strani komisije za racionalizacijo in novatorstvo Železarnе in to po posebnem Pravilniku in obstoječih predpisih, kateri so sestavni del začasnega Pravilnika.

m) Delo na dan tedenskega počitka in državnih praznikov, ter prekoračeno delo.

Čl. 29.

Prekoračeno delo, izjemno delo na dan tedenskega počitka in delo ob državnih praznikih, se plača samo če je odrejeno po šefu oddelka, odnosno obrata.

Nadurno delo se plača delavcem in uslužbencem s poviškom 50% stalne osnovne plače + kvalifikacijskega dodatka, delo ob državnih praznikih pa se plača za delavce z 100%.

Načelno daje dovoljenje za preokrasno delo Upravni odbor. Normalno se pa ne prizna, ampak samo v izrednih primerih. Za posamezne obrate daje dovoljenje glavni direktor na predlog tehn. direktorja, šefa grupe, odnosno obratovodje oddelka.

n) Otroške doklade.**Čl. 30.**

Sredstva za plačevanje doklad za delavce in uslužbence se črpajo iz državnega proračuna na osnovi predpisane Uredbe o dodatkih za otroke, Sl. list FLRJ št. 48 od 26. oktobra 1951.

Čl. 31.

Način izplačevanja in pravice do otroških doklad so razvidne iz Navodila k Uredbi za otroške doklade, objavljene v Sl. listu št. 49 od dne 31. oktobra 1951, kot tudi dodatnih navodil.

o) Dopusti delavcev in uslužbencev.**Čl. 32.**

Delavci in uslužbenci imajo na osnovi Zakonskih predpisov pravico do rednega in izrednega let. dopusta. Redni dopust je v višini od 14-26 delovnih dni odnosno 16 do 30 koledarskih dni všteti nedelje in

praznike. Vsi ostali predpisi o plačanem rednem in izrednem dopustu delavcev in uslužbencev so razvidni v Sl. listu FLRJ št. 58 od 11. julija 1947 in v Sl. l. št. 40 od 14. junija 1950.

Čl. 33.

Višina rednega zaslužka oz. plače, ki se izplačujejo za čas rednega dopusta prejema:

a) Delavci plačani po doseženem efektu (učinku) dela v akordu, ali ceniku norme po povprečnem akordnem zaslužku delavca v zadnjih 3 mesecih, računajoč 8 urni čas kot redni delovni čas vključivši pri tem tudi stalne dodatke.

b) Delavci plačani v režiji, ki so jih prebili na delu po časovni plači, ki so jo imeli v času, ko so odšli na letni dopust, kateri se prištejejo tudi stalni dodatki.

c) Uslužbenci po njihovih rednih mesečnih prejemkih, ki bi jih imeli ako bi v tem času redno delali.

p) Premije.

Čl. 34.

Uslužbenci prejema po osnovne minimalne plače in kvalifikacijskega dodatka še premije, katere se izplačujejo na osnovi doseganja oz. presežanja ustvarjanja narodnega dohodka po družbenem planu za l. 1952., Železarne in to: da obrati in oddelki, kateri imajo v proizvodnji predpisano ustvarjenje akumulacije po družbenem planu 1952 obračunavajo slednjo po njihovi stopnji akumulacije, oz. ustvarjenja narodnega dohodka, med tem ko se vsi ostali obračunavajo na osnovi doseganja oz. presežanja narodnega dohodka celotne Železarne.

Osnova za obračun premije je osnovna minimalna plača + kvalifikacijski dodatek.

Čl. 35.

Premije se obračunavajo na osnovi obračuna glavnega finančnega računovodstva po sledeči razpredelnici:

Pri ustvarjanju narodnega dohodka

od 100 %	= 1,20 premije na osnovno min. plačo
od 101 %	= 1,25 premije na osnovno min. plačo
od 102 %	= 1,30 premije na osnovno min. plačo
od 103 %	= 1,35 premije na osnovno min. plačo
od 104 %	= 1,40 premije na osnovno min. plačo
od 105 %	= 1,45 premije na osnovno min. plačo
od 105 %	= 1,50 premije na osnovno min. plačo

V slučaju, da narodni dohodek podjetja ali obrata ni ustvarjen z 100 %, se ne izplačuje nikakršna premija.

Čl. 36.

Uslužbenci Železarne so razdeljeni za premiranje v naslednje grupe:

1. Tehnični uslužbenci — so vsi oni, ki se bavijo neposredno s proizvodnjo.

2. Komercialni in finančni uslužbenci — so vsi oni, ki se bavijo z nabavnimi, prodajnimi, komercialnimi in finančnimi posli, kakor tudi obračunom proizvodnje.

3. Administrativni uslužbenci — so vsi oni, ki se bavijo izključno z administrativnimi posli.

4. Ostali uslužbenci so vsi oni, ki se bavijo oz. opravljajo pomožne posle v Železarni (vratarji, čuvaji itd.)

Zgoraj navedeni prejema za 100 % doseganje narodnega dohodka od izračunanih postavk sledeče:

Tehnični uslužbenci	1,20
Komercialni in finančni uslužbenci	1,20
Administrativni uslužbenci	1,15
Ostali uslužbenci	1,10

Premije se izplačujejo za 1 mesec oz. 2 meseca nazaj po končanem obračunu.

r) Udarništvo.

Čl. 37.

Proglasjanje in nagrajevanje udarnikov bo obseženo v posebnih predpisih, kateri bodo sestavni del tega začasnega Pravilnika.

s) Obračun zaslužkov in izplačila.

Čl. 38.

1. Obračun zaslužkov in izplačila se za delavce vrši 15. v mesecu, za pretekli mesec. Vsakega 1. v mesecu se pa izplača največ do 80 % ustvarjenega zaslužka.

2. Uslužbencem se do preklica plačujejo stalni prejemki v naprej, dočim se spremenljivi del (premije) plačujejo za nazaj.

Čl. 39.

Dokončni obračun ustvarjenih zaslužkov delavcev in uslužbencev se vrši kvartalno, odnosno polletno, kar zavisi od obračuna narodnega dohodka z Narodno banko.

Razlike, ki eventualno nastanejo pri obračunu narodnega dohodka med Narodno banko in Železarno se ob navedenem terminu pri rednem izplačilu, v kolikor nastane razlika v + ali - doda v plačah ali odbije, kar velja za celotni kolektiv Železarne.

Čl. 40.

Doseženi fond za povečanje plač, kateri nastane pri 100 % ustvarjenju narodnega dohodka se bo delil po posebnem razdelilniku, kateri bo po sklepu Delavskega sveta naknadno priložen k začasnemu Pravilniku.

Čl. 41.

V slučaju, da posamezni obrat iz objektivnih razlogov ne doseže predpisane akumulacije, oz. narodnega dohodka družbenega plana Železarne za leto 1952, kateri pa je v celoti Železarne za dotični obračun dosežen, lahko delavski svet dodeli dotičnemu obratu dotacijo iz plačilnega fonda za določeni del razlike dotičnega obrata.

Za vse neizvršenje obvez iz subjektivnih razlogov nosi odgovornost kolektiv obrata sam in je brez vsakih dotacij.

POSEBNE DOLOČBE**a) Gradacija obratov z ozirom na kvalifikacijski dodatek.****Čl. 42.**

Gradacija obrata med obratom je izvršena na osnovi dodatkov za posebne pogoje dela, medtem ko v členu št. 14 navedene dodatke za kvalifikacijo prejemajo vsi delavci in uslužbenci. Poleg navedenih dodatkov lahko prejemajo uslužbenci še osebni dodatek kot nagrado za izredno osebno prizadevanje na delovnem mestu. Ta dodatek dodeljuje gl. direktor na predlog grupnega šefa, ali vodje oddelka.

Čl. 43.

Vsled pravilne stimulacije v napredovanju delavcev in uslužbencev prejemajo isti kvalifikacijske dodatke, navedene v čl. 14 začasnega Pravilnika samo tedaj, ako imajo izpolnjene vse pogoje po predpisih o napredovanju z odgovarjajočimi izpiti.

b) Premeščanje delavcev in uslužbencev ob prekinitvi dela po višji sili in splošno.**Čl. 44.**

V primeru premestitve delavca ali uslužbenca na drugo delovno mesto z višjo ali nižjo kvalifikacijo, kot je na njegovem stalnem delovnem mestu, zadrži slednji svojo osnovno minimalno plačo, ostali del plače pa prejema po novem delovnem mestu, na katerem opravlja svoje delo.

S tem, da je delavec razvrščen na novo delovno mesto še ni rečeno, da mu je priznana stopnja strokovnosti, potrebna za opravljanje tega delovnega mesta. Premestitve in razvrstitve po tem členu veljajo praviloma le za krajši čas, t. j. največ mesec dni.

Kadar se prekine delo v podjetju iz objektivnih razlogov (višja sila), mora najti podjetje zaposlitev za delavce in uslužbence na drugem delovnem mestu.

Če to ni mogoče, pa zagotoviti izplačilo za njihovo redno delovno mesto v višini osnovne minimalne plače.

Podrobna določila so razvidna iz delovnega reda, ki je sestavni del tega začasnega Pravilnika.

Čl. 45.

Delavci, ki vsled onemoglosti niso sposobni upravljati delo svoje kvalifikacije in so zaposleni na delu nižje kvalifikacije, prejemajo plačo novega jim dodeljenega delovnega mesta. Razliko plača zavod za socialno zavarovanje po ustrežajočih predpisih.

Invalidnost posameznika določa posebna stalna zdravniška komisija.

ZAŠČITNA SREDSTVA**Čl. 46.**

Železarna za določena delovna mesta zagotavlja zaščitna sredstva, katera so določena po delovnih mestih v posebni prilogi, katera tvori sestavni del tega začasnega Pravilnika.

DELOVNA OBLEKA**Čl. 47.**

Delovna obleka se dodeljuje iz sredstev fonda plač, na uporabo delavcem in je last Železarne.

Vsak delavec je dolžan obleko vzdrževati in jo hraniti v obratu, ker je vsako odnašanje iste nedopustno.

Kot nadomestilo za delovno obleko se izplačuje delavcem za vsako izvršeno delovno uro dodatek v višini 1.— din za eno pripadajočo delovno obleko, oz. 2.— din na uro za dve pripadajoči obleki letno.

Razdelitev je razvidna iz normativa delovnih mest, ki je sestavni del Pravilnika.

DAJATVE V NATURI**Čl. 48.**

Dajatve v naturi so od strani Železarne mleko in kava, katero prejemajo delavci brezplačno in to: mleko po obstoječih predpisih in internem razdelilniku, medtem ko kavo prejemajo samo delavci pri delu v vročih obratih.

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE**Čl. 49.**

Tačasni Pravilnik se more spremeniti samo pri predhodni predložitvi v spremembo:

1. na zahtevo sindikalnega organa v podjetju.
2. na podlagi sklepa delavskega sveta Železarne,
3. na zahtevo višjega sindikalnega organa.
4. na zahtevo pristojnega gospodarskega upravnega organa.

Če se Delavski svet podjetja in pristojni višji sindikalni organ, ali pa eden izmed njiju ne strinja z zahtevo, da se tačasni Pravilnik spremeni, odloči o potrebnosti spremembe na zahtevo arbitraža v smislu 8. čl. Uredbe o delitvi sklada plač delavcev in uslužbencev gospodarskih podjetij, Sl. list FLR št. 11 od 7. III. 1952.

NADZOR IN ZADOLŽITVE**Čl. 50.**

Delavski svet Železarne zadolžuje gl. direktorja in Upravni odbor za skrbno in točno izvajanje tega začasnega Pravilnika, s katerim naj bo seznanjen vsak član delovnega kolektiva Železarne.

KONČNE DOLOČBE**Čl. 51.**

Delovni odnosi delavcev in uslužbencev se urejajo na osnovi veljavnih zakonov in uredb kot vsemi prilogi začasnega Pravilnika, katere tvorijo njegov sestavni del.

Čl. 52.

Priloge začasnega Pravilnika o zasluhkih delavcev in uslužbencev Železarne so naslednje:

1. Normativ delovni mest delavcev in uslužbencev, z opisom in posebnimi pogoji dela.
2. Normativ zaščitnih sredstev po delovnih mestih.
3. Cenik za norme in akordne tarife.

4. Plan dopustov za uslužbenca in delavce za leto 1952.

5. Delovni red z disciplinskimi predpisi za delavce in uslužbenca.

Na Jesenicah, dne 20. III. 1952.

O p o m b a : Navedeno besedilo in postavke tega začasnega Pravilnika so samo osnutek za diskusijo, nikakor pa neka dokončna redakcija. Zato vse lahko služi samo v orientacijo nadaljnje formulacije začasnega Pravilnika.

Uroš Župančič:

Uspešno delo novatorjev in racionalizatorjev

V pogojih svobode so naši sodelavci v sklopu železarskega kolektiva pokazali visoko strokovno sposobnost in zmogljivost. Novatorji in racionalizatorji so poleg udarnikov ustvarili pogoje za našo industrijsko izgradnjo, gospodarski napredek in osamosvojitve.

Naši sodelavci so od leta 1945 do konca preteklega leta predložili v oceno in izvedbo že preko 900 izboljševalnih predlogov, ki so v marsičem koristili našemu gospodarskemu in tehničnemu napredku. Novatorji in racionalizatorji so s svojimi predlogi nakazovali vse možnosti povečanja in poboljšanja storilnosti. Naši iniciativni sodelavci so uspešno odstranjevali zastarele postopke v našem obratovanju in odstranjevali pereče probleme ozkih grl na posameznih delovnih mestih in znatno skrbeli za delovno varnost in higieno v obratovanju. Delavski razred ima v socialistični, brezrazredni družbi vso pravico, da po lastnih sposobnostih in znanju rešuje vse pereče probleme in nakazuje poboljšane in uspešnejše delovne postopke, ki naj koristijo napredku in zdravi rasti industrializacije in elektrifikacije naše socialistične države.

Pregled predloženih predlogov:

Leto	Predloženih predlogov	Izvedenih predlogov	Denarno nagrajenih
1945	49	31	20
1946	202	113	69
1947	152	96	70
1948	145	107	83
1949	162	108	82
1950	116	52	51
1951	86	66	45
Skupaj	912	573	420

Vsi predlogi avtorjev niso bili izvedeni in nagrajeni, saj je razumljivo, da vsaka zamisel še ne rodi zaželenega uspeha. Posamezni avtorji so reševali probleme, ki ne koristijo našim potrebam. Veliko predlogov je bilo v študiju ali pa izvedljivih v drugih delovnih kolektivih. Posamezna obratovodstva so po svoji tehnični liniji nudila vso pomoč predlagateljem, da je predlog iz skromne zamisli prišel do koristne izvedbe. Tudi člani ocenjevalne komisije so se trudili in prizadevali, da avtorjem predlogov dajo najboljše nasvete za uresničenje njihovih zamisli. Vsi predlogi so se temeljito proučevali in prediskutirali, predno so bili v končni in najboljši izvedbi izvedeni. Šele nato, ko se je po-

kazal resnični letni gospodarski prihranek ali korist, je bil predlog dokončno ocenjen, avtor pa po zakonu in uredbi o nagrajevanju avtorjev novatorskih in racionalizatorskih izboljševalnih predlogov, primerno nagrajen.

V poročilu tajnika sindikata železarne tov. Pogačnika na letošnji sidnikalni skupščini so razvidni vsi prihranki teh predlogov, višina nagrad zanje in porast racionalizatorstva in novatorstva iz leta v leto.

Najbolj iniciativni so bili pri reševanju problematike obratovanja z novatorskimi in racionalizatorskimi predlogi ključavničarji, ki so predložili največ koristnih in izvedljivih predlogov. Njim gre velika zahvala, da smo prišli iz zastarelega in nerentabilnega obratovanja v moderno in sodobno obratovanje, ki izkazuje veliko produktivnost in je pravi odraz socialističnega tehničnega napredka. Kot delavski kolektiv so predložili največ predlogov sodelavci mehanične delavnice, njim slede tovarši iz plavža, nato pa se vrste ostali obrati s prometom na čelu.

Naši novatorji bi potrebovali v bodoče malo več pomoči pri grupnih vodjih in obratovodjih, ki bi morali s tehničnimi asistenti in delovodji nakazovati vse možnosti poboljšanja v obratovanju. Vsekakor pričakujejo ti novatorji in racionalizatorji izdatnega razumevanja in pomoči od strani Ljudske tehnike in Društva inženirjev in tehnikov, katerih velika naloga in obveznost je stalno in neutrudno višati tehnično znanje in nivo našega delavca. Prepričani smo, da bodo v bodoče še povečali vso delavnost in iniciativnost naši strokovni sodelavci, da bodo dobili izdatno pomoč pri sindikalnih referentih za napredek v proizvodnji, pri Upravnem odboru in Delavskem svetu ter tehničnem sektorju v Železarni tako, da se jim bo nudila vsa možnost uspešne izvedbe svoje zamisli v korist ljudske skupnosti, pospešenega napredka in zdrave rasti naše industrije.

Problemov zastarelega načina dela, nerentabilnosti je v našem velikem kovinarskem kolektivu še ogromno. Prepričani smo, da jih bodo v skupnem sodelovanju in prizadevanju naši novatorji in racionalizatorji kmalu uspešno rešili in na ta način doprinesli k napredku, spolnitvi in povečanju naše storilnosti in kvalitete naših izdelkov.

Pri tem delu jim želimo v novem letu popolnega uspeha, ki naj bo odraz predanosti in sposobnosti našega delavca-železarja.

Tušar Jože

Rodil se je leta 1854 na sončni Breznici. Že kot mlad fant je začel kopati rudo pri Savskih jamah, kjer sta nekaj let skupaj delala z mojim že davno umrlim očetom. Že v mladih letih je bil predelavec pri Savskih jamah, pozneje pa na Bevšci. Begunjščiti in na Zelenici.

Tušar Jože je bil v svojih zrelih letih ena najbolj markantnih in častitljivih pojav tistega časa. Visok, pokončni mož, osivelih las in brk je s svojo sočno, prevdarno in lepo barvano besedo priklenil nase vsakogar, s katerim je imel opravka. V rudnikih in v kamnolomu je delal 49 let.

Po prvi svetovni vojni je bil nekaj let zaposlen kot predelavec v kamnolomu jeseniške železarne. Takrat je bil star okoli 67 let. V tistih letih je železarna slabo obratovala. Vodstvo železarne je od casa do časa poslalo skupine žičarjev in valjavcev delat v kamnolom, ali pa gradit predor skozi Stražo v železarno Javornik. Nekaj tednov sem bil zaposlen v kamnolomu tudi jaz.

K meni je prišel na oglede predelavec Tušar Jože. Dejal mi je: »Kaj toš brskal in škrabal, pri tem pa nič naredil. Vidi se Ti, da Ti je oče pregodaj umrl, da bi Ti pokazal, kako se dela in pri tem manj trpi in več naredi. Poglej«, — je nadaljeval — »tamle stare knape Hribarja, Zalokarja in druge, kako so počasi in brez težav obšli največje skale, da so se jim same prevalile na teraso, kjer jih bom razstrelil in bomo z njimi na mah pridobili 20—30 vagonov dobrega apnenca. Ti pa brskaš tukaj in nimaš kaj pokazati. Poglej one, kako imajo vse lepo počedeno na terasah, da so gladke kot mize in po njih lahko prevažajo z apnencem težko naložene samokolnice na kupe. Poglej, kako imamo lepo urejene vozne poti, da vprežna živina lahko več pelje in manj trpi, poglej, kako so pota izpeljana, da ni treba obračati vozov, da vozniki lahko po vrsti nalagajo kamenje in po nepotrebnem ne zapravljajo čas.«

Da, res je bilo tako. Tušar me je v četrto ure več naučil kot marsikdo drugi v nekaj mesecih. S preprostimi besedami mi je prikazal pravilni sistem tega dela, kako se z manjšim trudom doseže večji delovni učinek in kakšen red mora biti na delovnih mestih.

Pa tudi Tušar je zgrešil pravi poklic. Ta markantna pojava je spadala za šolski kateder. On bi v desetletjih s svojo sočno in prevdarno besedo vzgojil cele vrste takih Tušarjev, ki nam jih danes tako zelo manjka. Če bi imeli danes več takih rodoljubnih in prevdarnih mož, bi bila železarna očiščena vse nepotrebne navlake, ki zavira promet in prehode na vseh koncih in krajih.

Tušar bi marsikateremu mojstru, predelavcu in brigadirju lepo dopovedal in prikazal, kako je potrebno v redu držati delovna mesta kako naj bo razporejeno orodje, kako se z manjšim trudom da več, bolje in ceneje narediti in kako naj se štedi z materialom. Tako pa se nam v določenem delavnem času ne zgublja delovna sila po stranskih po-

teh in kanalih, in ne odceja dragoceni material, kakor voda iz izsusenega škafa.

Zvezda Jože

Da bo naša kronika čim bolj pestra in zanimiva, ne smemo pozabiti na starega Zvezda, po domače Rodarja s Kurje vasi. Mož sicer ni spadal med prve delavce — pionirje naše železarske industrije, a je bil dober in vesten delavec in po svoje nadarjen in prebrisan, ker je znal tako prepricavalno lagati, da je sam sebi verjel.

Rodil se je l. 1847 v sončnem Kovorju pri Tržiču, kjer se je izučil kolarske obrti. Zato so mu ljudje rekli Rodar. Pred 70 leti je začel delati v naši tovarni kot kolar pri ekonomatu.

Kot dobremu in vestnemu delavcu je gen. direktor Luckmann prepustil za majhno priznalnico majhno hišo onstran Save za stanovanje. Hiša je bila stara in majhna, na znotraj lesena in trhla in na zunaj slabo ometana. V njej je bilo tako malo prostora, da se je petčlanska družina komaj stisnila vanjo in tako nizka, da bi vsak vasovalec zlezal brez lestve na podstrešje, kadar bi hotel. Ob velikih povodnih je deroča Sava pluskala na njeno zadnjo stran, da je obstojala nevarnost, da bo to majhno barko vzela s seboj in jo vrgla čez jez.

Stari Rodar je bil srednjevelike postave in precej rdeč v obraz, znak, da ga je včasih rad dal malo na zob. Kadar si je kaj posebnega domislil, je prej vedno malo pomežiknil in potegnil izpod rokava tako debelo, da jo je bil sam vesel.

Posebno rad je pripovedoval, da je bogatim jeseniškim trgovcem Trevenu, Ferjanu in Balohu posojal denar. Drugič je spet pripovedoval: »K'je leta 1895 na Jesenicah gorev, so b'li naš koštarij t'ko scagan, da so k'r s ta drug'ga štuka skoz vse okna dol poskakal.« (V resnici pa nobenega okna ni bilo, op. M. S.)

»V Lescah — je nekoč pripovedoval — smo se eno noč t'ko topli, da so še drug dan po tleh ležal zobje, nosov in ušesa.« Pri tem pa se Rodar ni prav nič posmehal, potegnil je dim iz čedre, parkrat krehnil, pljunil predse in začel pripovedovati druge storije.

Leta so minila. Stari Rodar je že davno legel k večnemu počitku. Hišico je prevzel sin Karel, o katerem je znano, da gara za dva. Tudi vnuk Karel ima že nad 40 let. Ko je pred 12 leti prišla ta mlada k hiši, so vsi štirje — oče, sin, ta stara in ta mlada — zavikali rokave in podrli staro bajto do tal in na tem mestu postavili lepo in sodobno hišo s tremi stanovanji. Vzдолž Save so zgradili betonsko obrambno škarpno, prekopali in izravnali za hišo vrt, na katerem je v poletjih dosti zelenjave in rož. Pri tem delu jim je krepko pomagal smučarski olimpijec Smolej France.

Ko bi stari Rodar za nekaj minut spet stopil v življenje — to bi gledal. Pri znamenju bi se ustavil, bi se malo oprl ob palico, nekoliko pomežiknil in rekel: »Ta hiša je pa moja, to sem pa jest narodu.«

Pirc Matija

Eden najstarejših sodelavcev po starosti in službenih letih je bil Pirc Matija, ki je bil pri naši železarski skupnosti zaposlen polnih 56 let.

Rodil se je l. 1844 v Dvoru pri Žužemberku na Dolenjskem. Iz tega kraja je pred 60—70 leti prišlo več kvalificiranih profesionalistov, ki so skoraj vsi ostali tu. Pirc je bil v naši tovarni zaposlen kot modelni mizar. Bil je izvrsten delavec, ki je še na stara leta izvrševal težka in komplicirana dela. Starejši sodelavci se še danes spominjajo sivolasnega in simpatičnega moža, ki je vključno svojim 84 letom hodil na delo, kot bi bil še v najboljših letih.

Pogačar Franc

Pogačar Franc p. d. stari Jernejček iz Kurje vasi je bil velik in precej močan mož, košatih brk in obrvi ter močnih ličnih kosti.

Stara Jernejčkova hiša je stala v Kurji vasi stisnjena k stnemu hribčku, da se ni moglo hoditi okoli nje. Bila je nizka in lesena. Spreddaj pred hišo ob cesti je bila dolga klop, na kateri je stari pokončni mož ob sončnih dneh grel svoje kosti.

Rodil se je l. 1839. Delal je dolga leta pri knapih in pozneje pri fužini na Stari Savi. Imel je tri sinove in sicer Franceta, Janeza in Andrejčka. Prvi je delal v železarni 54, drugi 49 let, Andrejček pa je pred 45 leti šel za kruhom v Ameriko.

Za očetom je prevzel hišo sin Francelj. Z bratom Janezom sta podrla staro leseno bajto in postavila na njenem mestu čedno hišo s tremi stanovanji. Toda okoli hiše je bilo premalo prostora. Pred hišo cesta, ob hiši in za hišo breg, čisto blizu pa še sosedova hiša. Pa je Francelj krepko prijel za delo. Pljunil je v žuljave roke ter v prostem času dolga leta razbijal skale in odvažal kamenje, tako da je iz strmega brega pričaral lep zelenjadni vrt. Komaj se je simpatični mož nekoliko oddahnil in v sreči užival sadove svojega težkega dela, se ga je lotila bolezen in mu pretrgala nit življenja.

Razinger Marija

Ta sestavek je posvečen naši delovni ženi. Če sem v tem sestavku vedno naglašal besedo sodelavci, nisem imel namena zapostavljati žena in deklet, temveč sem imel v mislih tudi vse žene, ki so sodelovale pri naši delovni skupnosti in po svojih močeh pomagale pri izgradnji in razvoju železarske industrije.

Razinger Marija je bila ena izmed tistih žena, ki ji sreča ni naklonila lastne družine in doma, temveč ji je bila skrb za lastni življenjski obstoj — tista gonilna sila, da si je morala s trdim delom v opekarni služiti svoj vsakdanji kruh.

Bila je po starosti in službenih letih ena najstarejših žena, ki so kedaj sodelovale pri železarski industriji. Rodila se je l. 1865 na Hrušici. Delala je polnih 40 let, ko je odšla kot 66 letna žena v zaslužen pokoj.

Razinger Marija je bila visoke postave, precej asketskega in bledega obraza. Vključno zdravju je do pozne življenjske jeseni redno in točno in to skoraj eno uro daleč hodila na delo.

Žvegelj Vincenc

Žvegelj Vincenc je bil eden izmed najstarejših martinarjev in med tistimi redkimi sodelavci, ki so l. 1869 ob ustanovitvi Kranjske industrijske družbe nastopili službo.

Rodil se je l. 1855 na Bledu in je kot 14 letni fantič nastopil v nastajajoči železarni službo kot mladostni delavec. Ko so pred 65 leti začeli graditi veliko poslopje in prve peči v martinarni, je direkcija KID poslala več mladih in pridnih delavcev na večmesečni tečaj za taljenje in vlivanje železa v Gradec. Tega tečaja so se udeležili tudi njegovi dolgoletni sodelavci in sosedje, poznejši topilci, ponvičarji in mojstri Avsenek Janez, Dakskoflar Franc, Dakskoflar Janez, Klemenc Janez, Vilman Kristjan in Žemva Lovrenc. Ti možje so l. 1890 izvedli prvi prehod (šarž) v martinarni.

Žvegelj je delal polnih 54 let vse do leta 1923, ko ga je v starosti 68 let nenadoma pobrala pljučnica. Po zunanosti je bil precej velike postave, nekoliko naprej sklonjene drže, precej drobne obraza in košatih brk.

(Nadaljevanje sledi.)

Jeseniško železarno je zapustil eden njenih najboljših in najbolj požrtvovalnih inženirjev. V četrtek 28. februarja se je od nas poslovil dolgoletni šef kemijskega laboratorija, obrata OTK

Ing. Dermelj Miroslav

Kako je bil ing. Dermelj priljubljen med svojimi ožjimi sodelavci in med vsemi ostalimi v tovarni, se je lepo izražalo na poslovilnem večeru, ki so mu ga priredili uslužbenci kemijskega laboratorija. V zgornjih prostorih Kazine se je zbralo okrog sto ljudi, da svojega obratovodjo in sodelavca pozdravijo, mu želijo na novem službenem mestu mnogo uspeha in mu končno povedo, da jim je žal, da odhaja od njih. To so v lepih in prisrčnih govorih povedali obratovodja tehnične kontrole tov. Terseglav, predsednik DIT-a tov. Kuharič, zastopnik FD »Gregorčič«, tov. Ravnik, poveljnik gasilske čete, zastopnik gorske reševalne službe in drugi.

Povsod je bil ing. Dermelj vsem v pomoč kot strokovnjak in kot prijatelj. Na poslovilnem večeru, ki mu enako lepega doslej še ni bilo na Jesenicah, je prejel mnogo lepih daril, ki naj bi ga vedno spominjala, da ga uslužbenci jeseniške železarne ne bodo nikoli pozabili.

Ing. T. V.

Ing. Hafner Pavle:

3 Gradnja hidrocentral v svetu in pri nas

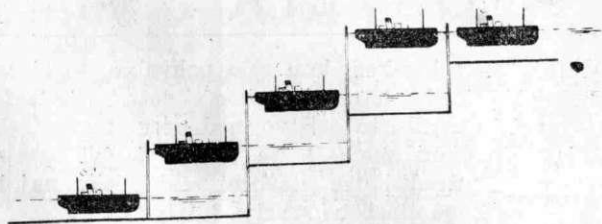
Kakor sem že omenil, so določili izrabno množino $2300 \text{ m}^3/\text{sek}$. vode, kar da pri tej zajetvi 810.000 PS. V zimskem času se ta efekt zniža na 270.000 PS. Ta ogromna razlika med letnim in zimskim efektom hidrocentrale je velik nedostatek Dnjeprostroja. Zaradi tega so tuji strokovnjaki zelo kritizirali ta projekt. Za odstranitev tega nedostatka so v Donskem bazenu zgradili kalorično centralo Dombas. Pozimi, ko ima Dnjeper najnižje vodno stanje, krije razliko kalorična centrala Dombas. Spomladi, ko je na Dnjepru dovolj vode, se pa v rudniških rovih pojavi velika količina podzemne vode, tako da so rovi zaliti in nastanejo velike ovire pri kopanju premoga. Tedaj pa Dnjeprostroj dobavlja energijo velikim črpalkam Dombasa, s katerimi črpajo vodo iz rudniških rovov in tako je omogočeno kopanje premoga tudi v pomladnih mesecih, kar pred zgraditvijo Dnjeprostoroja ni bilo mogoče. S sodelovanjem teh dveh central se nekako izboljša kritičnost Dnjeprostroja samega, nastopa pa še vedno vprašanje, ali je ta gradnja iz ozira na izrabo vodne sile Dnjepra najbolj pravilna? Ker je s to gradnjo rešeno vprašanje plovnosti Dnjepra je pa gotovo, da Dnjeprostroj mnogo pridobi na svoji vrednosti.

Strojnica je zgrajena na desni obali. Poslopje je dolgo 238 m. Ugrajenih je 9 Francisovih turbin, ki jih je dobavila Amerika. Turbine so ugrajene z navpično osjo in spiralnim dovodom vode. Vsaka turbina ima pri polnem padcu 100.000 PS in je njen produkcijski faktor 91%. Vrtilno kolo vsake turbine ima premer 6,5 m, teže 160 ton in 88 obratov na minuto. Premer osi je 1040 mm in dolžina 17.650 mm. Trofazni generatorji proizvajajo električni tok napetosti 13.800 V, ki se ga transformira na 110.000 V. Vso opremo za jaki tok je dobavila Amerika, za šibki tok in signalne naprave je pa dobavila Nemčija.

Za pasiranje plovnih objektov mimo pregrade je zgrajen ladjak s tremi komorami. Vsaka komora je 13 m široka in 120 m dolga. Vi-

v dveh komorah v isti višini. Gibanje ladij v ladjaku je razvidno iz slike števil. 2. Letno gre preko ladjaka cca 5.000.000 ton. V zimskih mesecih je plovba prekinjena. Po reki navzgor se prevaža nafta, navzdol pa žito in les.

Gradnja Dnjeprostroja se je pričela l. 1927. Vse gradbene stroje je dobavila Amerika in sicer bagre, dvigala, vagone, električne in parne lokomotive in razne vrtnalne naprave. Kot razstrelivo so uporabljali kisik in to 100 kg/h . V primerjavi navajam, da je celotna produkcija Železarne Jesenice 153 kg/h . Za celotno gradnjo se je porabilo $1.160.000 \text{ m}^3$ betona, 1.800.000 kamenja, ki so ga dobivali na dnu struge, ko so kopali temelje. Za vrtanje so imeli na razpolago 30 velikih električnih vrtnalnih naprav in ogromno število manjših vrtnalnih strojev. Za pogon teh vrtnalnih naprav so bili potrebni kompresorji z 2000 PS moči. Iz gradbene jame so izkopani material dvigali z dvigali, težkimi 100 ton, z nosilnostjo 5 t in z ročicami dolžine 21 m. Takih dvigal je bilo na razpolago 30, dočim so imeli še 40 dvigal z nosilnostjo 2 tone in z ročico 35 m. Na gradilišču je bilo 51 lokomotiv, 270 vagonov in 90 km širokega tira z 340 kretnicami. Precejšnje težave je povzročila gradnja zagatnih sten. Amerikanci so se odločili, da postavijo na dno lesene škatlje iz tramov, ki so napolnjene s kamenjem. Te škatlje so segale preko nivoja katastrofalne vode in so tvorile zunanjo in notranjo steno. Medprostor so napolnili s težko mastno zemljo, ki je zadrževala vodo, da ni udirala v gradbeno jamo. Nemci so predlagali drugačen, cenejši in hitrejši način, tako imenovani Larzenov sistem, t. j. da so zunanje in notranje stene iz železnih profilov, katerih robovi so ujeti drug v drugega. Izkazalo pa se je, da je bil edino prvi predlog pravilen, ker edino te zagatne stene so bile kos pritisku visoke katastrofalne vode. Najprvo so zgradili posamezne zatvornične stebre ter so za vsak stebber posamično zgradili gradbeno jamo z zagatnimi stenami. Ko so bili zgrajeni vsi zatvornični stebri, so posamezno zapirali polja med stebri in na to zabetonirali pretočna polja. Predvsem je bilo potrebno zavarovati temelj pregrade, da ne bi voda prodrla pod pregrado in bi vzgon lahko povzročil prevrnitev pregrade okoli spodnje osi. Zato so vbrizgali cementno mleko v temeljne granitne sklade po vsej tlorsni površini pregrade in je tako nastala v skali globoka nepropustna plast. Problem je bil tudi način zavarovanja spodnjega (nizvodnega) dela jezua, da ga voda s svojo ogromno prepadno silo nebi spodkopavala. To nalogo so po dolgotrajnih preizkavah v institutih rešili na ta način, da so naredili na spodnjem delu jezua v pričetku podslapja nekak nos. Ta nastavek je v določeni višini nad dnem in povzroča, da pretočna voda tvori površinski valj, ki uničuje vso njeno ener-

Slika 2. Ladjak z ladijskimi komorami

šinska razlika med nivoji vode v komorah je 12,5 m. Celotni ladjak z uplovnimi in izplovnimi objekti je dolg 1000 m. Zatvornice pri komorah so 17,5 m visoke in se odpirajo, ko je gladina

gijo. Pri betoniranju pregrade je bilo potrebno ogromne vbetonirane mase svežega betona stalno hladiti, zato so v pregrado ugradili hladilne cevi, po katerih se je stalno pretakala hladilna voda. Poleg tega sta v pregradi ugrajena dva kontrolna hodnika, ki služita za kontrolo pronikajoče vode. Iz spodnjega hodnika so do dna pregrade ugrajene vzgonske cevi, s katerimi se kontrolira pronikajoča voda v temeljih pregrade. Dopusten vzgon je bil samo $0,1 \text{ kg/cm}^2$.

Tratnik Lojze:

Temperaturni instrumenti, kalorični merilni aparati in njihov pomen

Sodobna tehnika, ki vse bolj osvobaja človeške fizične sile pri delu, se za dosego čim višje in kvalitetnejše produkcije poslužuje vsakovrstnih naprav in merilnih instrumentov, ki imajo namen kontrolirati mehaniziran proces dela. Posebno vrsto med temi merilnimi in kontrolnimi instrumenti predstavljajo tudi različni temperaturni in kontrolni instrumenti in kalorični merilni aparati. Tudi kovinska industrija, metalurgija, torej naša tovarna, se takih instrumentov v veliki meri poslužuje. Še več. Ne malokdaj so ti instrumenti odločilne važnosti za kvalitetno produkcijo in to prav v številnih obratih železarske stroke, kjer je prav določena temperatura tista, ki odloča poleg kvalitete tudi o asortimanu izdelkov in polizdelkov.

Pri proizvodnji n. pr. mehkega ožarjenega železa, orodnega jekla, pocinkanih cevi in pločevine je treba prav določanju temperature posvečati veliko pažnjo. Sicer si človek pri opravljanju teh del pri žarilnih pečeh in pocinkovalnicah pridobi tekom let gotovo prakso za določanje, oz. občutenje primer nih temperatur in razlik. Še tako velika praksa pa daleč zaostaja za regulirnimi kazalnimi instrumenti, ki so v svoji preciznosti nezmotljivi, velik in siguren pomočnik človeka pri delu in garant kvalitete. Zato je potrebna izrecna skrb za te instrumente, posebno z ozirom na čistočo povsod kjer se nahajajo. Smrtni sovražnik teh instrumentov je železni prah, ki se v veliki meri nahaja prav v obratih, kot n. pr. žarilnica, valjarne, žičarne itd., kjer te instrumente uporabljajo. Železni prah je prostemu očesu neviden

Celotna gradnja je bila v šestih letih končana. To ogromno delo je bilo mogoče izvršiti samo s popolno mehanizacijo in s pomočjo najmodernejših sredstev. Vodstvo gradnje je imelo v rokah ameriško podjetje pod vodstvom ing. Coopera, poleg tega so bili Amerikanci in Nemci posvetovalni člani tehničnega sveta. Iz tega je razvidno, da gradnja Dnjeprostroja ni ruski umotvor, temveč del Amerikancev, ki so imeli na tem polju največ izkušenj.

in zato še zahrbtnjši sovražnik. Vsi ti aparati za merjenje in reguliranje temperature se sestoje iz ene ali dveh križnih tuljavic okoli železnega jedra, vse pa obdaja močen permanentni magnet. Med jedrom in magnetom je minimalni prostor, v katerem se tuljavica vrti. Če zaide v ta prostor, ki je namenjen samo brezhibnemu funkcioniranju tuljavice, železni prah, ga magnet pritegne na sebe, delovanje tuljavice in jedra je moteno ali sploh onemogočeno. Jasno je, da takšen instrument ni več zanesljiv, torej neuporaben in celo škodljiv. Kazalec na temperaturni skali ne kaže pravilno in posledica je slaba kvaliteta žarjenja, ponovno delo ali pa je treba material sploh zavreči.

Res je sicer, da so tudi možnosti drugačnih okvar teh instrumentov, toda praksa je pokazala, da je v pretežni večini primerov krivda prav na premajhni skrbi in čistoči za te instrumente. Zato je nujno potrebno, da se jim posveča večja nega in povsod kjer se jih poslužujejo bi moralo veljati pravilo, da se jih po vsaki dnini očisti slehernega prahu. Vse to se lahko opravi mimogrede in ne zahteva posebne izgube časa, poplača pa se stotero. Od nas samih zavisi če bodo ti precizni instrumenti tudi v resnici naši brezhibni in dobri pomočniki pri delu in uresničevanju naših delovnih nalog za procvit socialistične skupnosti.

Pravilna nega in čistoča je 100% sigurnost in brezhibnost instrumenta, ki garantira kvaliteto in preprečuje vse odvišno dvojno delo in vsak izmeček.

KULTURA IN PROSVETA

Uloga Polde:

LEP USPEH SKUD-a »TONE ČUFAR«

Sindikalno kulturno umetniško društvo »Tone Čufar« je nedvomno najvidnejši kulturni predstavnik jeseniške Železarnice. Že od svojega početka vključuje v posamezne sekcije številne železarje, ki iščejo v društvu kulturnega razvedrila, da ga nudijo z aktivnim udejstvovanjem tudi svojim sodelavcem. V okviru društva deluje 8 sekcij, ki so vse zelo agilne, le gledališka družina še čaka na preureditev gledališke dvorane v delavskem domu »Pri Jeleni«. Četudi so delovale sekcije SKUD-a »Tone

Čufar« že v lanskem letu zelo pohvalno, so si zadale ob pričetku letošnje sezone obvezo poživiti dejavnost in utrditi tovarštvo med posameznimi sekcijami in člani sploh. V ta namen je bil sprejet sklep — prirediti dve glasbeni reviji, kjer naj bi sodelovale vse glasbene sekcije društva.

Nedavno je bila prirejena v dvorani Fizkulturenega doma na Jesenicah prva glasbena revija SKUD-a »Tone Čufar«. Revija, na kateri so nastopali godba na pihala, moški pevski zbor, mladinski mešani pevski zbor, harmonikaški zbor in zabavni orkester, je bila dobro pripravljena in predstavlja eno najkvalitetnejših tovrstnih prireditev na Jese-

aicah. Ni se še dogodilo po osvoboditvi, da bi bila dvorana na Jesenicah za domač koncert razprodana. To pot pa se je zgodilo, kar dokazuje, da imajo jeseniški delavci še vedno interes do koncertnih prireditev, čeprav smo nad tem zadnja leta že obupavali.

Revijo je otvorila godba na piñala, ki dosega pod vodstvom Rada Kleca priznane uspehe. Zaigrala je podporni iz Gotovčeve opere »Ero z onega sveta«, Vilharjevega »Mornarja« v Bernardovi priredbi in romanco iz Hayletove opere »Zidinja«. Občinstvo se je predvsem ogrevalo za »Zidinjo«, pri kateri je igral bariton-solo mladi Noč Remi. Orkester je podajal sicer vse skladbe zelo dovršeno, čutiti pa je bilo, da ima stare instrumente. Dolžnost merodajnih je misliti na skorajšnjo nabavo novih. Tudi moški pevski zbor je to pot zapel kot menda še nikoli. Poleg Ipavčeve »Domovine«, Vodopivčeve »Ob poti tam za vasjo« in koroške narodne »Moja ljubca mi je pošto poslala« so doživele na reviji svoj krst Emil Ulagove »Sanje«. Zbor se je tehnično sicer popravil, potreben pa je dotoka mlajših pevcev ali pa vsaj tistih, ki še vedno stojijo ob strani in se v delavski pevski zbor iz vseh mogočih razlogov ne marajo vključiti. Harmonikaški zbor, ali točneje gojenci SKUD-ove glasbene šole, je z nastopom občinstvo zelo zadovoljil in navdušil številne pionirje za učenje harmonike. Tudi mladinski mešani pevski zbor, ki se je v letošnji sezoni ponovno pomnožil, je zapel štiri pesmi zelo ubrano, najbolj vseč pa je bila občinstvu narodna »Mrzel veter tebe žene« s solistom Govedičem.

Ker je bilo na reviji za vsakega nekaj, je nastopil tudi zabavni orkester, ki uživa ogromne simpatije med mladino. Zaigral je tri skladbe zelo dobro, vendar za koncert niso bile najboljše izbrane. Ovažujoč današnjo kritiko o jazzih bi jeseniškemu zabavnemu orkestru, ki ga tvorijo mladi in dobri godbeniki in razpolagajo z dobrimi instrumenti, priporočali, da bi študirali poleg plesnih skladb tudi skladbe, ki bi prišle za podobne koncerte v poštev.

Najboljše točke revije je ob ponovitvi dne 9. III. snemal Radio Slovenija na magnetofonski trak in s tem priznal kvaliteto revije, s katero pa se sek-

cije še ne smejo zadovoljiti. Po poti, ki si jo je začrtalo društvo v letošnji sezoni, mora iti naprej in pritegniti k delu poleg mladih tudi tiste, ki so zadnja leta, ne vemo iz kakšnih razlogov »izgubili posluh« odnosno smisel za kulturno prosvetno dejavnost. Delavsko kult. društvo »Tone Čufar« je poleg SKUD-a »France Mencinger« na Javorniku dolžno mobilizirati čim večje število sodelavcev našega delovnega kolektiva in v bližnji bodočnosti doseči nivo, ki železarskim Jesenicam po kvaliteti, kakor tudi po kvantiteti pripada.

Op. ur.: Brez dvoma je uspeh revije in s tem celotnega SKUD-a »Tone Čufar« zelo razveseljiv in obeta po tej poti še nadaljnih lepših uspehov. Želeti bi bilo le še tesnejših in prijateljskih vezi med posameznimi sekcijami na eni strani, na drugi strani pa pravilnejši odnos sekcij do uprave SKUD. Prav ob tej reviji so se pojavile težnje, da si vse finančne dohodke razdelijo sekcije med seboj, stroške same pa naj nosi uprava. Dolžnost vseh nastopajočih je, da razmislijo o pravilnosti takega odnosa in za v bodoče zavzamejo drugačno stališče, ki bo v prid ne samo njim samim, ampak celotnemu SKUD-u.

* * *

Od kar je Margarete Truman, hčerka predsednika ZDA, podpisala pogodbe za svoje nastope v emisijskih postajah radia in televizije, je postala član treh sindikatov umetniških delavcev, ki se borijo, da bi bile umetnikom zasigurane boljše plače in ugodnejši delovni pogoji.

* * *

Veliko hooliwodsko filmsko podjetje Samuel Goldwyn je objavilo, da se pripravlja film z naslovom »Hans Kristijan Anderson«, imenom slavnega danskega pisatelja pravljic. Film bo izdelan novembra meseca. Scenarij je strogo zaupen in tajen in ve se le, da bo v filmu veliko baleta. Zgodba je zasnovana na Andersonovih pravljicah, nosilec glavne vloge pa je Danny Kaye.

F I Z K U L T U R A I N Š P O R T

ŠPORTNIKI JESENIŠKEGA »GREGORČIČA« SO ZBOROVALI

V pričetku meseca marca se je vršil v fizkulturnem domu na Jesenicah vsakoletni občni zbor športnega društva »Joža Gregorčič«. Pregledali so uspehe in neuspehe letnega dela. Kljub temu, da so bili v glavnem funkcionarji preobremenjeni še z drugimi nalogami izven društva, je društvo tekom leta vseeno imelo uspehe. Največ uspeha je imela hokejska sekcija, ki je pokazala od prireditve do prireditve napredek, kar pa je v glavnem doseglo članstvo s požrtvovalnostjo in disciplino. Dosegli so mesto slovenskega prvaka za leto 1952. Enako so napredovali umetni dralci pod vodstvom tov. prof. Wislakove, tako da lahko upamo, da se bo tudi ta pa-

noga športa na Jesenicah uveljavila. Dosti se je govorilo o namiznem tenisu. Ta sekcija se je kot prvak Slovenije priborila vstop v zvezno ligo in ji želimo še mnogo uspehov. Nogomet pa je žal preživljal veliko krizo. Glavni vzrok je nedisciplina članov in premajhna ljubezen do kluba. Nogomet pa je na Jesenicah najbolj priljubljen šport in člani delovnega kolektiva upravičeno pričakujejo, da bo uprava pokrenila vse, da nogomet na Jesenicah zavzame mesto, kakršno po tradiciji jeseniškemu nogometu pripada. Plavanje se v pretečeni sezoni ni moglo razvijati, ker jeseničanom primanjkuje prepotrebno kopališče in skrajni čas bi bil, da merodajni organi pričnejo razmišljati o javnem kopališču.

Velik vzpon je pokazal tudi kegljaški klub, žal

pa nima lastnega kegljišča. Z požrtvovalnostjo pa so se člani kluba zato lotili obnove starega kegljišča pri tovarniški kazini. Želeti pa je, da železarski kolektiv Jesenic dobi moderno dvotežno kegljišče v najkrajšem času.

Društvo kot celota je beležilo največji uspeh v 6-mesečnem tekmovanju v čast 10-letnice JLA, ko

7. Pripravijo naj se pogoji za gradnjo modernega športnega dvosteznega kegljišča.

Navzoče članstvo je napravilo tudi sklep, da se društvo preimenuje v Delavsko športno društvo »Joža Gregorčič« Jesenice.

Da bo delovanje društva v bodoče uspešno, je v prvi vrsti dolžnost članstva, da z idealizmom sledi

Prvo moštvo hokejske sekcije SŠD »Joža Gregorčič«

Foto: Franc Torkar

je doseglo I. mesto. Društvo je priredilo 121 različnih tekem v vseh panogah športa, 10 raznih predavanj, pridobili 192 novih članov, napravljenih je bilo 811 prostovoljnih ur na Črnem vrhu. Vse obveze v celoti, so ne samo izpolnili, ampak tudi prekoračili za 115%.

Na občnem zboru je navzoče članstvo prediskutiralo tudi pismo CK in se obvezalo, da se bo po njem ravnilo.

Ob zaključku občnega zbora je članstvo med drugim napravilo sledeče sklepe:

1. Reorganizacija celotnega društvenega dela v smislu pisma CK KPJ.

2. Čim tesnejša povezava z množičnimi organizacijami, predvsem s TD »Partizan«, ZB, LMS za pritegnitev čim več članstva, kar naj bo predpogoj za dvig kvalitete.

3. Na merodajnih mestih pokreniti vse, da dobi mesto Jesenice potreben lokal — hotel za nastanitev gostov-športnikov.

4. V cilju štednje podvzeti vse potrebne mere za celotno društveno imovino.

5. Uvesti med članstvo brezpogojno disciplino in vzgojiti zavest do izpolnjevanja članskih dolžnosti.

6. Članstvo se obvezuje, da bo sleherni član društva tekom leta izvršil 30 prostovoljnih ur pri gradnji športnih objektov.

navodilom športne uprave in se z lastno disciplino ter požrtvovalnostjo vzgaja s športom za obrambo domovine in krepi samega sebe. Le s pravimi športnimi uspehi bomo dvignili ugled železarskih Jesenic.

Uspešno delo športa pa bo zagotovljeno, če bomo tudi vsi Jeseničani podprli stremeljenja naših športnikov s številnim obiskom javnih prireditev in nastopov.

J. A.

SOVJETI IN ŠPORT

Tudi na športnem področju Sovjeti uveljavljajo svoje metode nezmotljivosti in »absolutne« nadmočnosti. Pri igri ruskega nogometnega moštva s slabšim moštvom iz Centralne Azije je vse kazalo, da bodo Rusi izgubili. Sijajni vratar azijskega moštva je onemogočil sleherni akcijo Rusov in navdušil ves stadion. Le direktorja fizikurnega instituta Bekbajeva ni mogel. Ta je namreč razburjen stekel k vratarju in mu ukazal:

— Vi morate dvakrat izpustiti žogo!

— Kam? je vprašal začuden vratar.

— V lastni gol.

— Vi se najbrže šalite? je odgovoril vratar.

— Bekbajev se nikoli ne šali. Bekbajev ukazuje!

Po svetu

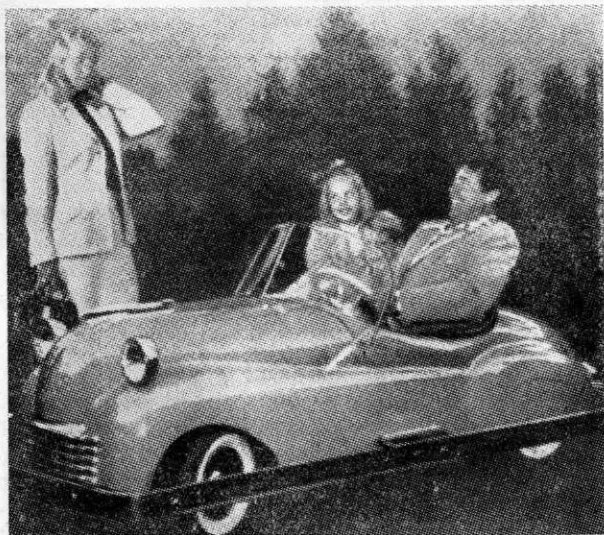
ULOVILI SO BELEGA KITA

Ribiči in mornarji so skoraj sto let zbijali šale na račun belega kita, ki ga je opisal ameriški pisatelj Herman Melville v svojem znanem romanu »Moby Dick«, kajti nihče ni verjel, da beli kit sploh obstoji. Zdaj pa so postale šale resnica. Pred kratkim je bil v peruanskih vodah s harpuno ubit tak kit in izvlečen na kitolovca »Anglo-Nors«.

Norvežan Roald Daler, šef flote kitolovcev, je fotografiral belega kita in dokazal, da v resnici obstoji. Kit je rožnato-bele barve in v resnici »albino« (belin). To je prvi primer, kar jih pomnijo, da je bil harpuniran tak kit.

New York Times piše, da se v ZDA sedaj lahko dobijo različna umetniška dela in predmeti domače obrti, izdelane v Jugoslaviji. Posebno so cenjeni leseni predmeti, kot kadične garniture, cigaretne doze in zidni okraski. Še večjega zanimanja pa so deležne volnene in bombažne tkanine od čipk do preprog. Imenovani časopis toplo priporoča ročno izdelane predmete, kot sodobno in okusno notranjo opremo.

V ZDA izhaja dnevno 1773 časopisov v skupni nakladi 54.017.938 komadov. Največjo naklado ima časopis »Readers Digest«, ki izhaja v nakladi 9 milijonov komadov v angleškem in 5.958.000 komadov v drugih jezikih.

ŠPORTNI AVTO NA ELEKTRIČNI POGON

Miniaturni športni avto, ki ga poganja baterija z močjo 24 voltov, in razvija brzino 56 km na uro. Na vsakem kolesu ima elektromotor z močjo $\frac{3}{4}$ konjske sile. Z eno polnitvijo lahko prevozi 320 km.

ZAKLETI TUNEL

Pravljica posvečena mestnim očetom Jesenic

Nekoč (tako se začne vsaka pravljica) se je rodil staremu in grdemu tunelu, ki je bil v resnici le smrdljiva luknja, lep in zal tunnel. Obložen je bil z grobo klesanimi kamni in tlakovan z ličnimi granitnimi kockami. Vsi so bili veseli njegovega rojstva. V tisti polnočni uri so se ob novorojencu zbrale tri rojenice, da ga vsaka po svoje obdari za pot v življenje.

Prva rojenica je bila resna, skoraj stroga ženska, odeta v belo in rdeče pisano obleko. S slovesnim glasom je začela:

„Slavo in ugled ti dajem za življenje! Čeprav majhen in skoraj neviden boš koristno služil in ljudje te bodo spoštovali. Tisoča pešcev, voz, živalskih vpreg in samodrčev bo varno hitelo skozi tvoje naročje. Prikrajševal jim boš pot in jih varoval pred nevarnostjo ognjenega konja, ki bo noč in dan brzel preko tebe. Pomenil boš neprecenljivo veliko in čeprav ljudje ne poznajo hvalečnosti, boš čislán in slaven.“

Za prvo je druga povzela besedo. Bila je mlada in lepa. Nihče bi ne mogel ugotoviti kakšno obleko je imela, kar pa ne pomeni, da je bila brez nje. Z zvončkljajočim glasom je dejala takole:

„Jaz ti dajem veselje in srečo za življenje! V tvojem naročju bodo ljudje iskali varno zavetje pred dežjem, viharjem in snežnim metežem. Majhnim otrokom boš z odmevom tisočkrat vrnil slaherno besedo, vrisk in pesem. V tihih večerih boš vzel pod varno okrilje zaljubljenca in pred ljubosumnosti, nerazumevali in strogimi starši, učitelji in terciarkami skril njihove vroče šepetajče besede. Kakor kašpot jim boš v senčnate gaje Mežaklje in sončna pobočja Mirce. Srečo, veselje in ljubezen ti dajem za življenje.“

Na vrsti je bila tretja rojenica. Zavita je bila v umazane cunje in vsa črna še v obraz. Da bi bila zamorka ne verjamam, ker še nisem slišal, da so tudi zamorke rojenice.

„Jaz pa ti dajem prekletstvo za življenje. Zaklet bodi v temo in noč, kakor tvoj oče. Tvoji varuhi naj se ne brigajo za te in ostani za večne čase zaklet, zaklet! Ljudje te bodo preklinjali in se v tvoji temi spotikali ob nečedne odpadke. Pijanci, razuzdanci in nesposodobneži bodo imeli v tvojem naročju svoj brlog in odlagalšča za vsakovrstne gnusne izločke. Če se te bo kdo usmili s svetlobno hruško, jo bodo pobalini razbili s kamenjem in fračami, ali jo bo ukradel tatinski človek, ki misli, da svetlobne hruške rastejo po drevesih kakor tepke. Na nos in za vrat naj kapne ledena kaplja slahernemu, ki bo šel skozi tebe. Tvoji varuhi in oskrbniki te bodo pozabili in le milostno sonce te bo čez dan odrešilo zakletstva teme.“

Nebogljivi tunnel se je ves tresel od groze. Še prvi dve rojenici sta prestrašeni odstopili. Naposled se druga, najmlajša, le ojunači in reče:

„Usodi, ki smo ti jo namenile, tunnel, ne ubežiš! Vendar, tvoje prekletstvo le ni tako črno in brezupno. Ko bo iz najdebelejše smreke na vrhu Mežaklje izdelana zibka, bo vanjo položeno dete postalo mestni oče. Ta te bo odrešil prekletstva. Zasmilil se mu boš in preskrbel ti bo svetlobno hruško, ki ti bo razsvetljeval (Nadaljevanje na naslednji strani.)

vala temo in jo ne bo dosegel niti kamen pobalina, niti roka za skupnost brezsmiselnega tatu. Trpi in upaj!"

Kakor so rojenice tiho prišle, tako so tudi odšle. Prestrašeni tunel je hotel še povprašati za ime svojega odrešitelja, da ne bi bilo kakšne pomote. Pa je bilo že prepozno. Vdal se je v usodo in prekletstvo in od takrat mirno čaka na odrešitelja in odrešitev. Mi tudi!

In ker se vsaka pravljica enkrat konča, se mora tudi ta. Lahko bi se končala kdovekdaj in ubogi tunel bi z nami vred čakal še celo večnost na svojo odrešitev.

Toda odrešitev je le prišla in za čudo se zakleti tunel ves lesketa in smeji ob prijetni svetlobi, tudi če povsod drugod vlada najtrša tema. Mogoče se bo še kdaj pravljica nadaljevala, kajti nihče ne ve, koliko škodoželjnih in tatinskih ljudi je še na svetu in koliko pobalinov s fračami in kamenji najraje obstreljuje prav svetlobne hruške v tunelih. Zato bi bili najbrže prehitri, če bi že zdaj vzdali spominsko ploščo mestnemu očetu-odrešitelju in za večne čase proslavili njegovo ime. Dovolj naj bo, da smo mu hvaliležni. In to smo resnično in od vsega srca s tunelom vred.

—j—

FILM - KINO

Mestni kino Jesenice predvaja:

Od 28. III. do 1. IV. avstrijski film „LJUBEZEN NI IGRAČA“. Pestra in zabavna zgodba okoli problema ljubezni in zakona, ki kljub najboljšim in znanim avstrijskim igralcem ne more zadovoljiti niti ne preveč zahtevnega igralca.

Od 2. IV. do 6. IV. angleški film „ANA KARENINA“ po svetovnoznane romanu ruskega klasika Leva Tolstoj. Naslovno vlogo igra znana Vivien Leigh, žena O. Lawreca, režiserja in igralca „Hamleta“. Film kljub kvaliteta še ne dosega literarno predlogo in ima vse hibe filmov, ki snov črpajo iz klasične literature.

Od 7. IV. do 11. IV. italijanski film „VOLK Z GORE SILA“. Neorealistični film, ki prikazuje življenje južno-italijanskih kmetov.

Od 12. IV. do 16. IV. angleški barvni film „SINJA LAGUNA“. Film, ki spominja zdaj na Tarzana, zdaj na Robinzona in prikazuje usodo dveh mladih brodomcev na samotnem otočku Tihega oceana, ki prav v samoti in odrezanosti spoznata pokvarjenost sveta. Film je poln lepih pokrajin in prizorov. Žensko vlogo igra Jean Simmons, ki jo poznamo iz filmov „Velika pričakovanja“, „Hamleta“ in „Sobe št. 7“.

Uredništvo „Železarja“ obvešča:

Za naš list se javlja vedno več interesentov, ki niso člani kolektiva Železarne, radi pa bi ga dobivali. Uredništvo »Železarja« bi radi volje ustreglo vsem, ki se žele naročiti na naš list, hotelo pa bi vedeti, koliko bi bilo stalnih naročnikov, da bi lahko primerno zvišalo naklado. Zato naproša vse, ki žele naročiti »Železarja«, niso pa člani kolektiva Železarne, da naj to javijo na naš naslov: Uredništvo »Železarja«, Sindikalni dom »Pri Jelenu« Jesenice. Čim bomo imeli zagotovljeno število naročnikov, bodo lahko tudi ti dobivali naš časopis. Celoletna naročnina bo znašala 250.— din, posamezna številka 25.— din. Uredništvo bo upoštevalo predvsem naročnike, ki bodo nakazali naročnino vsaj za pol leta naprej.

Vsem, ki so poslali dopise v »Železarja« javljamo, da nam zaradi Pravilnika ni bilo mogoče objaviti vseh dopisov, ki pa bodo prišli v poštov v naslednji številki. Posebej prosimo tovariše, ki so poslali dopise za rubriko »Vrašaj — dobiš odgovor«, da nam oprostijo, ker v tej številki te rubrike radi tehničnih ovir sploh še ni. V prihodnji številki pa bomo to rubriko odprli in zato pozivamo vse člane kolektiva Železarne, da se je v čim večji meri poslužujejo. Dopise naslavljajte na naš naslov ali na jih zaupajte nabiralnikom po tovarni, ki jih pregledujemo vsak teden enkrat. »Železar« naj bo mesečnik delovnega kolektiva Železarne, zato delayci — dopisujte!

»Železar« že zdaj sprejema voščila za delavski praznik 1. maj. Ustanove, podjetja, organizacije in poedinci, poslužite se »Železarja« za 1. majske čestitke in nam javite vaše želje. Naročila sprejemamo do 15. aprila. Cene običajne.

Objava

Sindikalni odbor Železarne Jesenice obvešča svoje člane in celotni kolektiv podjetja, da imajo možnost nabaviti si po nizkih cenah gumijaste podplate.

Trgovsko podjetje »Tekstil-obutev« Ljubljana je ponudilo podplate sledečih vrst in cen:

moški gumijasti podplati črni	št. 38-46 din 120
moški gumijasti podplati beli	št. 40-44 din 120
moški gumijasti podplati promenadni	39-44 din 120
ženski gumijasti podplati promenadni	37-41 din 100
fantovski gum. podplati gorski črni	št. 35-37 din 150

Cene so izredno nizke v primerjavi s cenami v trgovinah in so vsem interesentom dane velike ugodnosti.

Naročilo za dobavo bi bilo skupno. K zgornjim cenam bo samo malenkosten pribitek za kritje prevoza.

Naročila sprejema tov. Šuster na komunalnem oddelku v provizoriju za Mestnim kinom, tel. 154.

Pohitite z naročili in ne zamudite ugodne prilike.